

Ekonomi ve İhracat Bülteni

Mart 2025

immib
İstanbul Maden ve Metaller
İhracatçı Birlikleri

İçerik

Küresel Ekonomi ve Ticaret	2
Türkiye Ekonomisi ve Dış Ticareti	8
Küresel Emtia Fiyatları	26
Avrupa Birliği Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğü	34
AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması Değişiklik Önerisi	36
Toplumsal Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi	38

Bu rapor güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen veriler kullanılarak yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım tavsiyesi olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer alan görüş ve değerlendirmeler İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin kurumsal yaklaşımını yansıtmamaktadır. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bu raporda yer alan görüş, değerlendirme ve bilgilerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle oluşabilecek doğrudan veya dolaylı zararlardan İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği sorumluluk kabul etmemektedir.

Küresel Ekonomi ve Ticaret

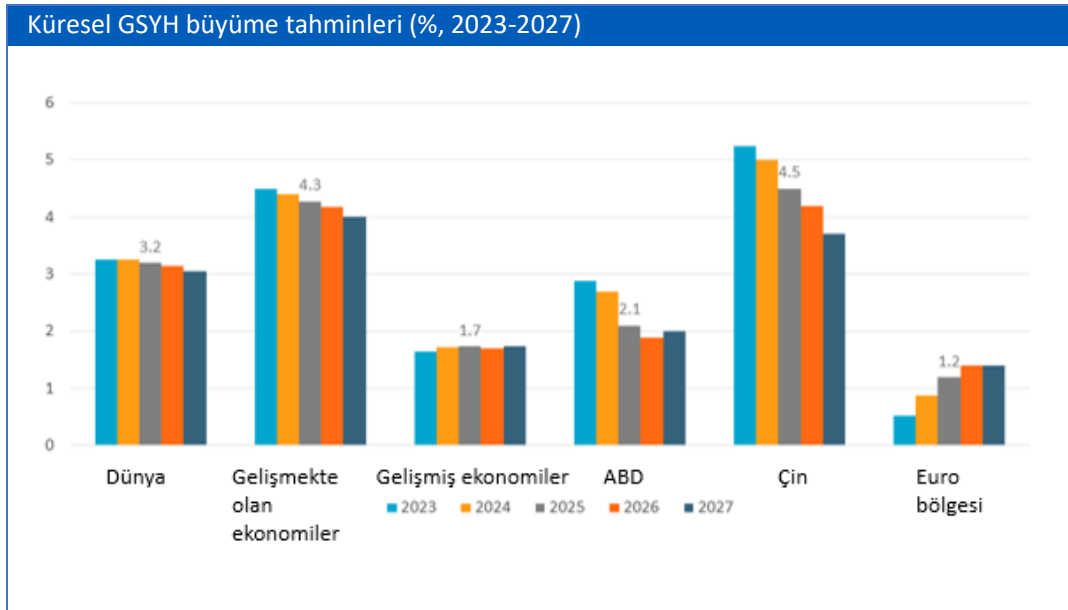
Küresel Ekonomi

Küresel ekonomi 2025 yılına enflasyonun azalmaya devam etmesi, finansal koşulların iyileşmesi ve ABD ekonominin dirençli performansının etkisiyle güçlü bir şekilde başlamıştır. Bununla birlikte artan politika belirsizliği ve jeopolitik gerginliklerden kaynaklanan temel risklerin görünümü kırılgan hale getirmesi işletmeleri de operasyonlarını olası politika ve ekonomik değişimlere uyarlamaya zorlamaktadır.

Euromonitor International'ın¹ 2025'in ilk çeyreğine ilişkin tahminleri küresel büyümenin 2025 ve 2026 yıllarında %3,2 seviyesinde sabit kalacağı yönündedir. Küresel enflasyonun ise 2024'teki %6,4 seviyesinden 2025 yılında %4,1'e, 2026'da ise %3,5'e gerilemesi beklenmektedir.

Gelişmiş ekonomilerdeki görünümün politika belirsizlikleri nedeniyle zayıfladığı değerlendirilmektedir. Büyüme seviyelerini, büyük gelişmiş ekonomilerin belirleyeceği ifade edilmektedir. Mevcut tahminler gelişmiş ekonomiler için büyümenin %1,7 olacağını öngörmektedir.

En büyük gelişmiş ekonomilerden biri olan ABD ekonomisinin 2025 yılında yavaşlayarak %2,1 büyüyeceği tahmin edilmektedir

Kaynak: Euromonitor International

¹Euromonitor International, Global Economic Outlook Q1 2025 [↗](#)

. Öte yandan ABD, yavaşlamasına rağmen G7 ekonomileri arasında en hızlı büyüyen ekonomi olmaya da etmektedir.

Euro Bölgesi'nde enflasyon ve faiz oranlarının ılımlı seyriyle birlikte büyümenin 2025 yılında %1,2'ye yükselmesi beklense de bölgedeki toparlanma hala kırılganlığını korumaktadır. Alman sanayisindeki gerileme ve zayıf ihracat bölgesel performansı etkilemektedir. Diğer yandan ABD'nin potansiyel ticaret korumacılığındaki artış bir başka riski temsil etmekte ve bölgenin ekonomik toparlanmasını kısıtlamaktadır. Ayrıca Almanya ve Fransa'daki siyasi istikrarsızlık yeni bir belirsizlik katmanı yaratarak bölgedeki yatırım büyümesini de potansiyel olarak zayıflatmaktadır.

İngiltere ekonomisinin 2025 yılında yüksek kamu harcamaları, gevşek para politikası ve tüketici talebinin de desteğiyle ivme kazanması öngörülmektedir. Japonya ekonomisinin de 2025 yılında özel tüketimin artmasıyla güçlenmesi beklenmekte ancak devam eden fiyat baskıları önemli bir engel teşkil etmektedir.

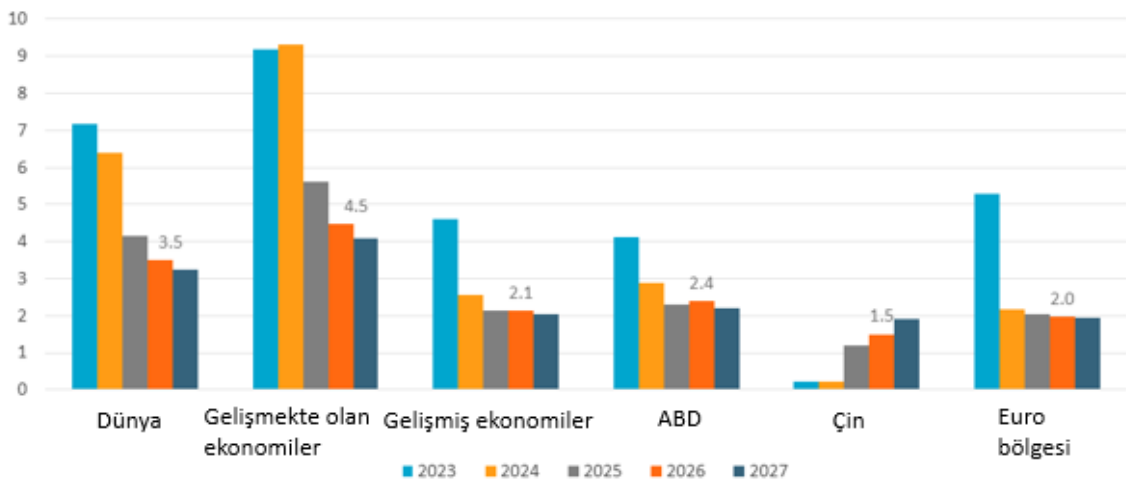
Gelişmekte olan ekonomilerde sağlam bir büyüme beklense de genel tablo biraz karışık olarak değerlendirilmektedir. Büyümenin 2025 yılında ortalama %4,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Hindistan, Vietnam ve Filipinler gibi yükselen Asya ekonomilerinin dayanıklı özel tüketim, sağlam kamu harcamaları ve artan yatırım sayesinde bu genişlemenin ön saflarında yer almaya devam etmesi beklenmektedir. Çin, Brezilya ve Meksika'daki ivmenin de yumuşaması öngörülmektedir.

Çin'deki büyümenin artan ticaret gerginleri, devam eden emlak krizi ve zayıf iç talep nedeniyle 2025'te %4,5'e düşmesi tahmin edilmektedir. Ancak faiz indirimleri, mali yardım ve borç hafifletmesi gibi teşvik önlemleri bu olumsuzlukları telafi etmeyi amaçlamaktadır. ABD ile artan ticaret gerginlikleri, Çin'in görünümü için en büyük risklerden biri olarak ifade edilmektedir.

Enflasyonun 2025 yılında azalmaya devam ederek %4,1'e düşmesi beklenmektedir ancak ticaret ve politika riskleri gerilemeyi sınırlandırabilir. Küresel enflasyonun, sıkı para politikasının gecikmeli etkileri nedeniyle talebin zayıflaması ve arz koşullarının elverişli hale gelmesiyle 2025'te %4,1'e gerileyerek daha da düşmesi beklenmektedir.

ABD ve Avro Bölgesi gibi birçok büyük gelişmiş ekonomide enflasyon, hizmet enflasyonu sabit kalsa da %2 hedefine yaklaşarak istikrar kazanma belirtileri göstermektedir.

Küresel tüketici fiyat enflasyonu tahminleri (% , 2023-2027)

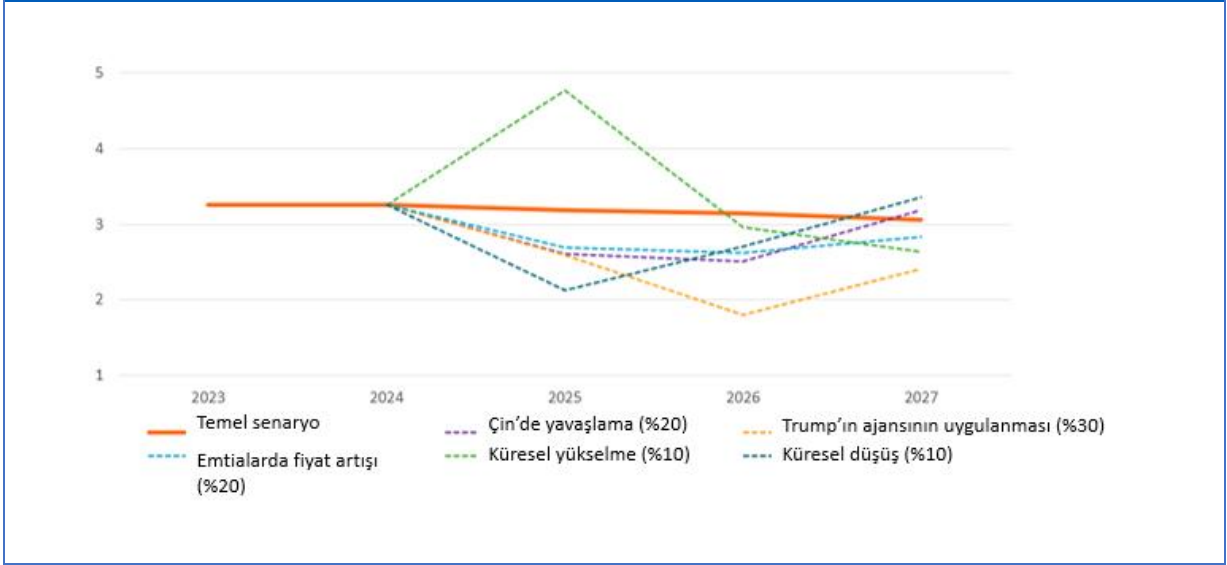

Kaynak: Euromonitor International

Enflasyon tahminlerine yönelik temel riskler arasında, daha yüksek tarifelere yol açabilecek ve küresel tedarik zincirlerini bozarak işletmeler ve tüketiciler için maliyetleri artırabilecek potansiyel ABD ticaret korumacılığı yer almaktadır.

Küresel ekonomi için istikrarlı bir büyüme öngörülse de büyüme hızı zayıf ve çeşitli aşağı yönlü riskler görünümü tehdit etmektedir. 2024 yılındaki seçimlerin ardından olası politika değişiklikleri küresel ekonomik görünümü yeniden şekillendirirken belirsizlikleri de beraberinde getirmektedir. ABD tarafında beklenen korumacı ticaret politikaları küresel bir ticaret savaşı riskini ortaya çıkarmaktadır. Euromonitor International'ın çalıştığı senaryolara göre Trump'ın vergi kesintileri ve tarifelerle ilgili vaatlerini uyguladığını varsaydığı senaryoda küresel ekonomideki büyümenin baz senaryoya göre 2025 yılında 0,5 puan ve 2026 yılında ise 1,3 puan daha yavaş olabilir.

Küresel GSYH büyümesi senaryoları (2023-2027)

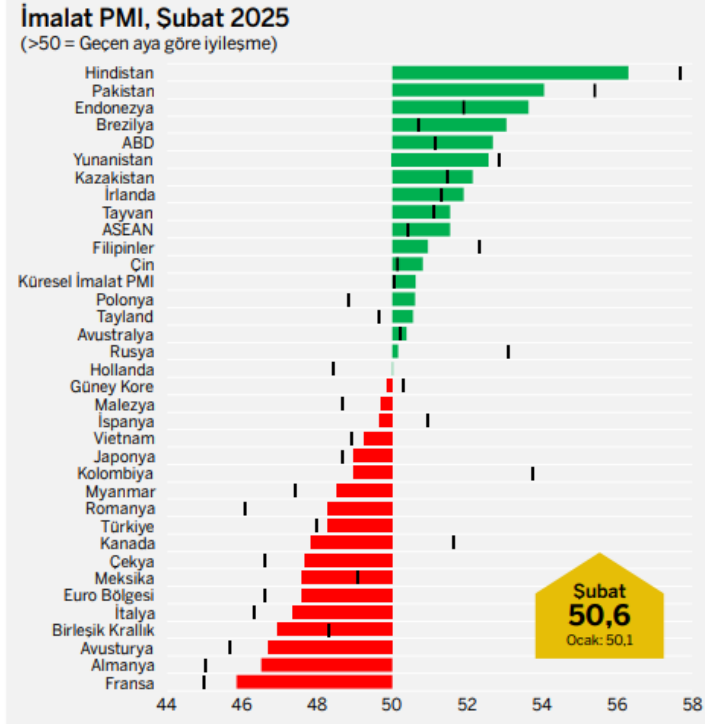
Kaynak: Euromonitor International

S&P Global'ın hazırladığı Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI)² sektörün faaliyet koşullarının ölçülmesinde kullanılan öncü göstergedir. 50,0 üstü değerler iyileşmeye; 50,0 altı değerler ise bozulmaya işaret etmektedir. Küresel İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) Şubat ayında 0,5 puan artarak 50,6'ya yükselmiştir. Böylece son sekiz ayın en yüksek değerini alan endeks üst üste ikinci ay eşik değer 50'nin üzerinde kalmıştır. Bu faaliyet koşullarında ılımlı iyileşmeye işaret etmektedir. Endeksin yer aldığı 33 ulusal ekonomi içerisinde eşik değer olan 50'den yüksek ekonomi sayısı 15 olarak gerçekleşmiştir. Bu ülkelerden 8'inde önceki aya göre büyüme ivme kazanmıştır. Eşik değer altında yer alan 17 ülkeden 11'inde daralmanın yavaşlaması bir diğer pozitif gelişmedir. İhracat siparişlerindeki düşüş trendi 9 ulaşmış ve dönemin en düşük oranında gerçekleşmiştir. İstihdamda 7 aydır süren daralmanın ise Ocak ayına göre hızı yavaşlamıştır. Enflasyonist baskılar devam ederken girdi fiyatlarında son 25 ayın, nihai ürün fiyatlarında ise son 8 ayın en belirgin artışları kaydedilmiştir.

Şubat ayında Euro Bölgesi PMI, üretim ve yeni siparişlerdeki daralmanın yavaşlamasıyla bir önceki aya göre 1 puan artarak son 2 yılın en yüksek seviyesi olan 47,6'ya yükselmiştir. Hindistan Şubat ayında da İmalat PMI sıralamasında zirvedeki yerini korumuştur. Rusya'da durgunlaşan yeni siparişler, üretimin hız kesmesine yol açmıştır. ASEAN bölgesi imalat sektörü Şubat ayında son 7 ayın en güçlü iyileşmesini kaydetmiştir. 2025'e toparlanama ile başlayan ABD imalat sektöründe büyüme Şubat ayında belirgin bir şekilde hızlanmıştır.

² İstanbul Sanayi Odası, Dünyada İmalat PMI Gelişmeler [↗](#)

İmalat PMI

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

Siyah çizgiler Kasım 2024'teki endeks değerlerini belirtmektedir.

Uluslararası kuruluşların büyümeye yönelik tahminleri aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	Çin	Japonya
Dünya Bankası	2021	6,3	5,9	5,8	4,8	5,9	9,7	8,4	2,6
	2022	3,0	3,4	1,9	3,0	-1,2	7,0	3,0	1,0
	2023	2,6	0,5	2,5	2,9	3,6	8,2	5,2	1,9
	2024	2,7	0,7	2,8	3,2	3,4	6,5	4,9	0,0
	2025	2,7	1,0	2,3	2,2	1,6	6,7	4,5	1,2
IMF	2021	6,2	5,3	5,9	5,0	4,7	8,7	8,4	2,1
	2022	3,5	3,4	1,9	3,0	-1,2	7,2	3,0	1,0
	2023	3,3	0,4	2,9	2,9	3,6	8,2	5,2	1,7
	2024	3,2	0,8	2,8	3,7	3,8	6,5	4,8	-0,2
	2025	3,3	1,0	2,7	2,2	1,4	6,5	4,6	1,1
OECD	2021	6,3	5,8	5,8	5,3	5,6	9,0	8,5	2,2
	2022	3,3	3,4	1,9	3,0	-2,0	7,2	3,0	0,9
	2023	3,2	0,5	2,9	2,9	3,6	8,2	5,2	1,7
	2024	3,2	0,7	2,8	3,4	4,1	6,3	5,0	0,1
	2025	3,1	1,0	2,2	2,1	1,3	6,4	4,8	1,1

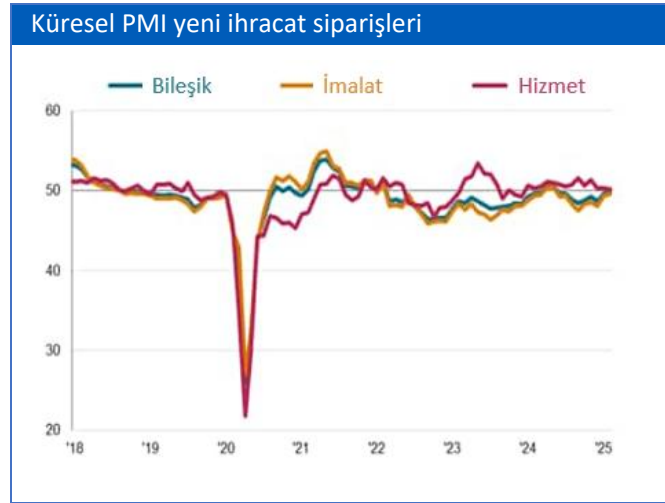
Kaynak: IMF (Ocak 2025), Dünya Bankası (Ocak 2025), OECD (Mart 2025)

Küresel Ticaret

Küresel ticaret, mal ticaretindeki iyileşmeler ve özellikle seyahat hizmetleri olmak üzere hizmet ticaretindeki güçlü genişlemenin etkisiyle 2024'te %3,4 oranında büyüyerek toparlanmıştır.³ Ancak bu büyümenin bir kısmı baz etkisinden kaynaklanmaktadır. 2023 yılında enflasyonist baskılar ve yüksek enerji fiyatlarından ötürü zayıf kalan uluslararası ticaret 2024 yılındaki büyüme oranı üzerinde etkili olmuştur. Ayrıca 2025 için olası ticaret kısıtlamaları beklentisiyle Çin'den gelen siparişlerin ön yüklemesi 2024 yılındaki ticaretin artışının sebeplerinden biri olabilir.

Dünya ticaretinin büyüme oranının 2025'te %3,2'ye düşmesi öngörülmektedir. Ancak jeopolitik gelişmeler, tarifelerin ve diğer ticaret kısıtlamalarının kapsamına ilişkin belirsizlikler, emtia fiyatlarındaki dalgalanmalar ve hizmet ticaretinin olası yumuşaması nedeniyle görünüm belirsizliğini korumaktadır. Ticaret gerginlikleri 2024 yılında yoğunlaşmıştır. ABD, Kanada ve Avrupa Birliği, elektrikli araçlar da dahil olmak üzere Çin'den gelen seçilmiş ithalatlara yeni tarifeler uygulamıştır. ABD'de de yakın zamanda önemli ticaret ortaklarına yönelik tarifeler açıklamıştır. Tüketicilerin ve işletmelerin tepkileri ve olası misilleme önlemleri de dahil olmak üzere bir çeşitli faktörler uluslararası ticaret üzerinde etkili olacaktır.

Küresel PMI Yeni İhracat siparişleri Endeksi Ocak ayındaki 49,6 seviyesinden 49,8'e yükselmiştir.⁴ Endeks, üst üste dokuzuncu ay eşik değerin altında kalarak ticaret koşullarının kötüleştiğine işaret etmektedir. Son imalat yeni ihracat siparişlerindeki düşüş Şubat ayında azalmıştır. Küresel mal yeni siparişleri ve çıktı büyümesi ise Şubat ayında hızlanmıştır. Küresel mal yeni siparişleri üç yılın en hızlı artışını kaydetmiştir. Bölgeler arasındaki farklılıkların belirgin olduğu belirtilmektedir. Yurtdışından gelen yeni siparişler Asyalı üreticiler için artmıştır.

Kaynak: S&P Global

2025'in başından beri fiyatlar yükselme eğilimi göstermekteydi. Mal çıktı fiyatlarındaki enflasyon oranı da artan maliyet baskılarının etkisiyle küresel anlamda sekiz ayın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Mart ayının başından itibaren dünyanın çeşitli yerlerinde uygulanan ek tarifelerin ve artan ihracatın ihracat talebini de azaltabileceği ifade edilmektedir. Hizmet ihracatı ise Mart ayı itibarıyla genişlemeye devam etmiştir ancak genişleme oranı en düşük seviyesine gerilemiştir. Finans sektörü düşüşün en belirgin olduğu sektör olarak öne çıkmaktadır.

³ United Nations Department of Economic and Social Affairs (DESA), World Economic Situation and Prospects: February 2025 Briefing No:187 [🔗](#)

⁴ S&P Global, Jingyi Pan, Global trade near-stabilises in February [🔗](#)

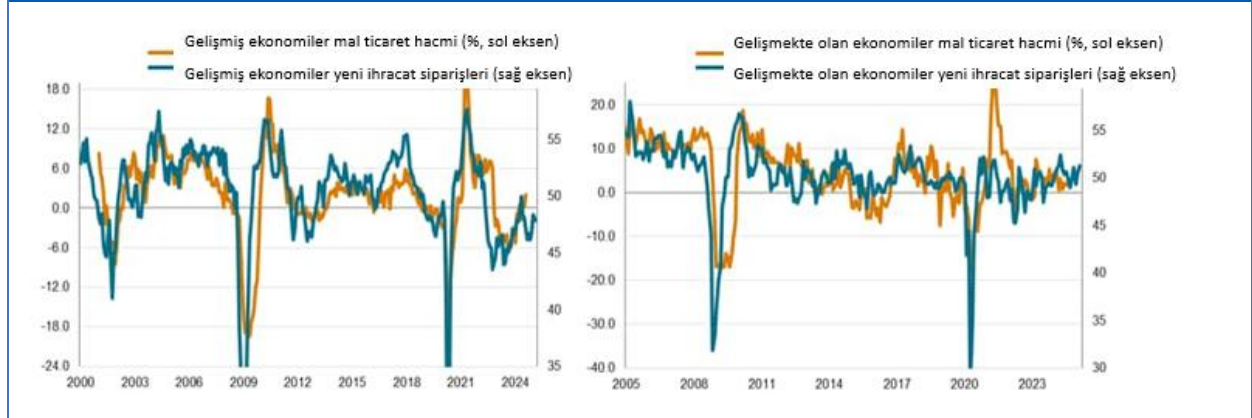
Küresel mal ihracatı

Kaynak: S&P Global

Gelişmiş ekonomilerin ticaretlerindeki bozulma geliştirmekte olan ekonomilerdeki ihracat ile tezat oluşturmaktadır. Gelişmiş ekonomiler hem imalat hem de hizmet sektörlerinde daha az ihracat siparişi almıştır. Öte yandan geliştirmekte olan ekonomilerde ihracat üst üste ikinci ay genişleyerek son on ayın en hızlı büyümesini kaydetmiştir. İhracattaki büyüme geniş bir tabana yayılmıştır. Hem mal hem de hizmet ihracatındaki büyüme Ocak ayından itibaren hızlanmıştır. Hindistan ve Çin mal ihracatındaki büyümeye öncülük etmektedir. Rusya ve Güney Kore’de ise hafif iyileşmeler kaydedilmiştir. Birleşik Krallık ise en çok ticaret yapan on ülke arasında en keskin düşüş görülen ülke olmuştur. Üretim siparişlerinde görülen düşüş son bir yılda görülen en sert düşüş olarak ifade edilmektedir. Zayıf talep ve artan fiyat baskıları da bu düşüş üzerinde etkili olmuştur. ABD ve Kanada’nın ihracatında da benzer düşüşler görülmüştür. Avrupa Birliği’nin ihracat talebindeki daralma da son üç yılda görülen en düşük seviyeye gerilemiştir. Brezilya ve Japonya’da üretim ihracat siparişleri hafifçe azalmıştır.

Gelişmiş ve geliştirmekte olan ekonomilerde mal ihracatı

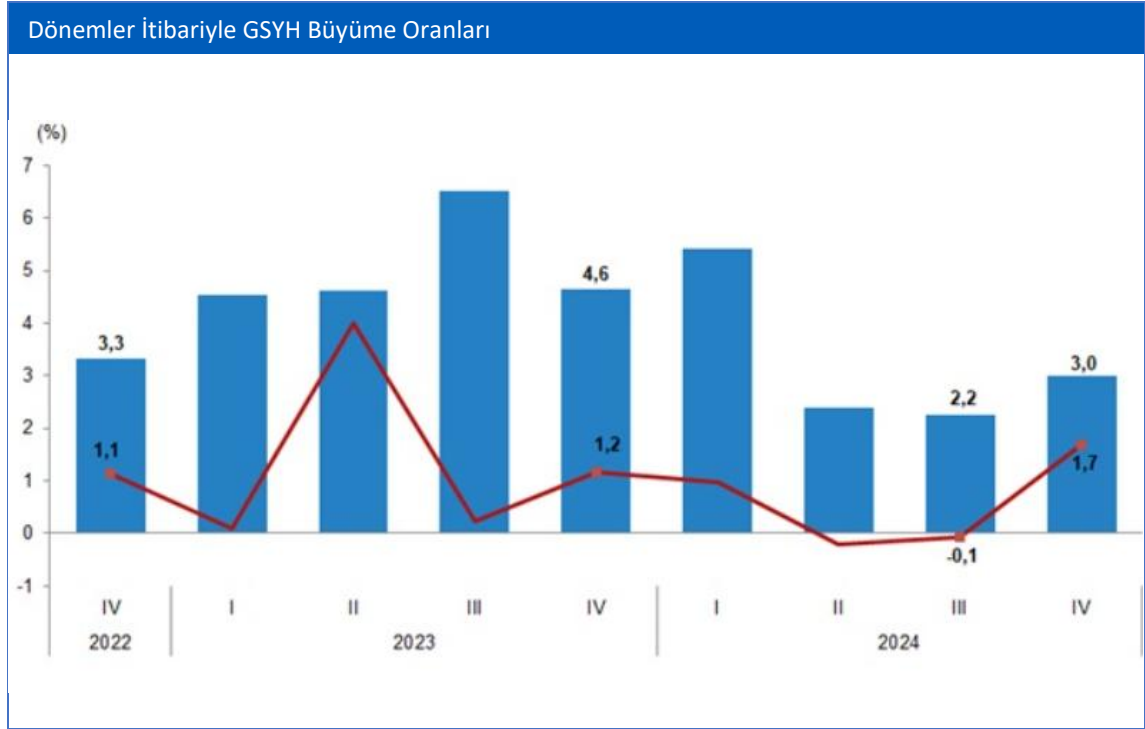
Kaynak: S&P Global

Türkiye Ekonomisi ve Dış Ticareti

Türkiye Ekonomisi

Türkiye Ekonomisi 2024 Yılında %3,2 Büyüdü

Üretim yöntemine göre dört çeyrek toplamıyla elde edilen yıllık GSYH, zincirlenmiş hacim endeksi olarak (2009=100), 2024 yılında bir önceki yıla göre %3,2 arttı. Üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH, 2024 yılında bir önceki yıla göre %63,5 artarak 43 trilyon 410 milyar 514 milyon TL oldu.⁵

⁵ TÜİK, Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla

Türkiye'nin Temel Ekonomik Göstergeleri

2 Göstergeler	2021	2022	2023	2024												2025	
				Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat
GSYH (Yıllık Reel Yüzde Değişim) (%)	11,4	5,5	4,5	-	-	5,4	-	-	2,4	-	-	2,2	-	-	3,0	-	-
GSYH (Milyar \$) ¹	808	906	1119	-	-	287	-	-	307	-	-	359	-	-	369	-	-
Sanayi Üretim Endeksi ²	17,5	4,4	1,6	1,3	11,1	4,6	-0,7	-0,1	-4,7	-3,9	-5,2	-2,3	-3,1	1,6	7,0	-	-
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)	76,6	77,2	76,3	76,2	76,4	76,2	76,7	76,3	76,3	75,9	75,4	74,9	74,9	76,1	75,8	74,6	74,5
İstihdam (Milyon Kişi)	28,8	30,8	31,6	31,5	32,3	32,3	32,3	33,2	32,6	32,7	33,2	33,1	32,9	32,8	32,2	32,0	-
İşsizlik Oranı	12,0	10,4	9,4	9,8	9,2	8,8	8,5	8,9	9,2	8,8	8,5	8,6	8,8	8,6	8,5	9,0	-
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-6,4	-45,8	-45,0	-2,3	-3,3	-4,1	-4,8	-0,6	0,8	1,5	4,9	3,1	2,3	-2,7	-4,7	-3,8	-
Cari İşlemler Dengesi / GSYH Oranı	-0,8	-5,1	-3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Ticaret Dengesi (Milyar \$)	-46	-110	-106	-6,2	-6,8	-7,3	-9,9	-6,5	-5,9	-7,3	-5,0	-5,1	-5,9	-7,5	-8,8	-7,5	-8,2
İhracat (FOB, Milyar \$)	225	254	256	20,0	21,1	22,7	19,3	24,2	19,0	22,5	22,0	22,0	23,5	22,3	23,5	21,2	20,8
İthalat (CIF, Milyar\$)	271	364	362	26,2	27,9	30,0	29,2	30,6	24,9	29,8	27,0	27,1	29,4	29,7	32,3	28,7	28,9
Bütçe Dengesi / GSYH Oranı (%)	-2,8	-1,0	-5,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TÜFE Oranı ³	36,1	64,3	64,8	64,9	67,1	68,5	69,8	75,5	71,6	61,8	52,0	49,4	48,6	47,0	44,4	42,1	39,1
Politika Faizi Oranı ⁵	14,00	9,00	9,00	42,50	45,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	47,50	45,00	42,50

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TCMB

¹ 2023 için yıllık GSYH verileri açıklanmamış olup yıllık veriler 4 çeyreğin toplamı suretiyle elde edilmiştir. Aylar için verilen GSYH çeyreklik dönemleri temsil etmektedir.

² Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (Yıllık Yüzde Değişim)

³ TÜFE Dönem sonu yıllık yüzde değişim

⁴ Değişim Oranlarının hesaplanmasında baz yılı 2015 olarak alınmıştır.

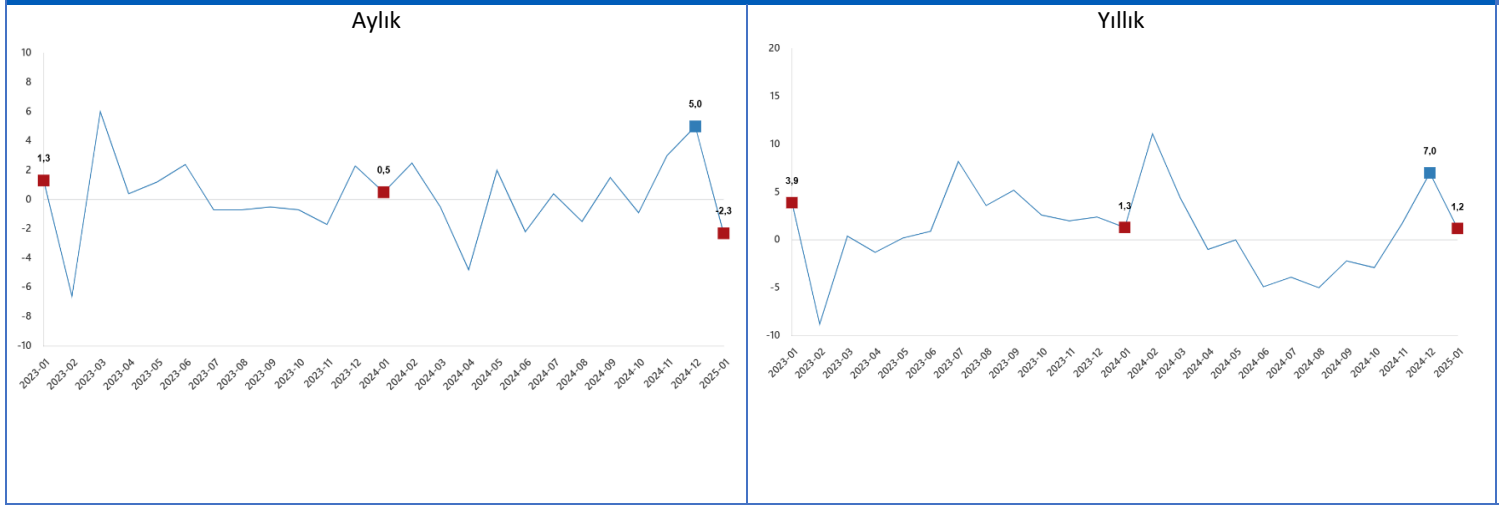
⁵ 2020-2023 yılları için en düşük ve en yüksek politika faiz oranları verilmiştir.

Not: 2024 yılına ilişkin veriler geçici olup ilerleyen dönemde bu veriler ilgili kuruluşlar tarafından revize edilebilmektedir.

Sanayi Üretimi Ocakta Aylık %2,3 Azaldı, Yıllık %1,2 Arttı

Sanayi üretim endeksi ocak ayında bir önceki aya göre %2,3 azalırken, bir önceki yılın ocak ayına göre %1,2 arttı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2025 yılı Ocak ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %0,7 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %1,2 arttı. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi ise %5,0 artış gösterdi. Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %7,5 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi %3,0 azaldı. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi ise bir önceki aya göre %0,8 azaldı.⁶

Sanayi Üretim Endeksi Aylık ve Yıllık Değişim Oranları (%)

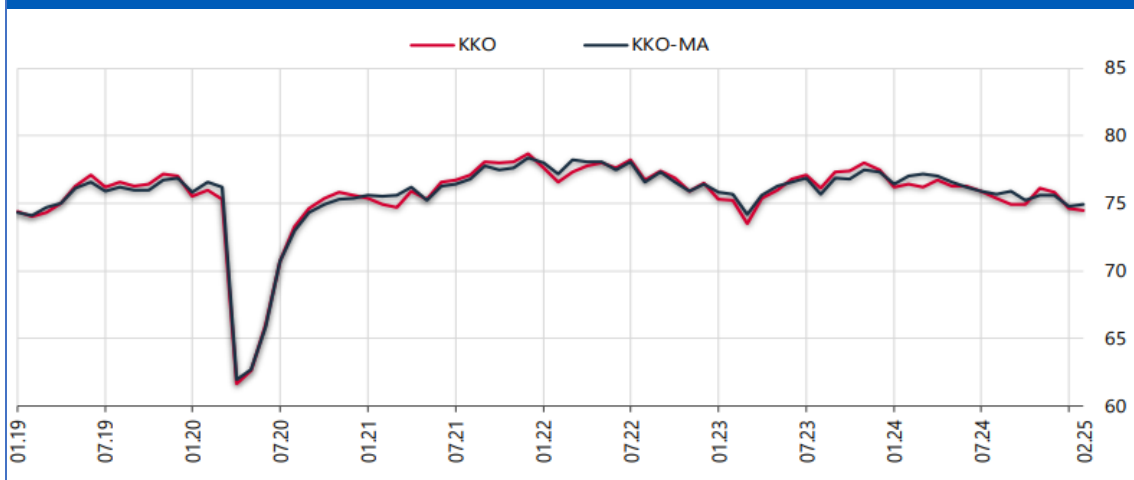

Kaynak:TÜİK

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Şubat Ayında %74,5 Oldu

2025 yılı Şubat ayında, imalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,1 puan artarak yüzde 74,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO) ise bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak yüzde 74,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.⁷

Kapasite Kullanım Oranı (KKO) ve Mevsimsel Etkilerden Arındırılmış KKO (%)

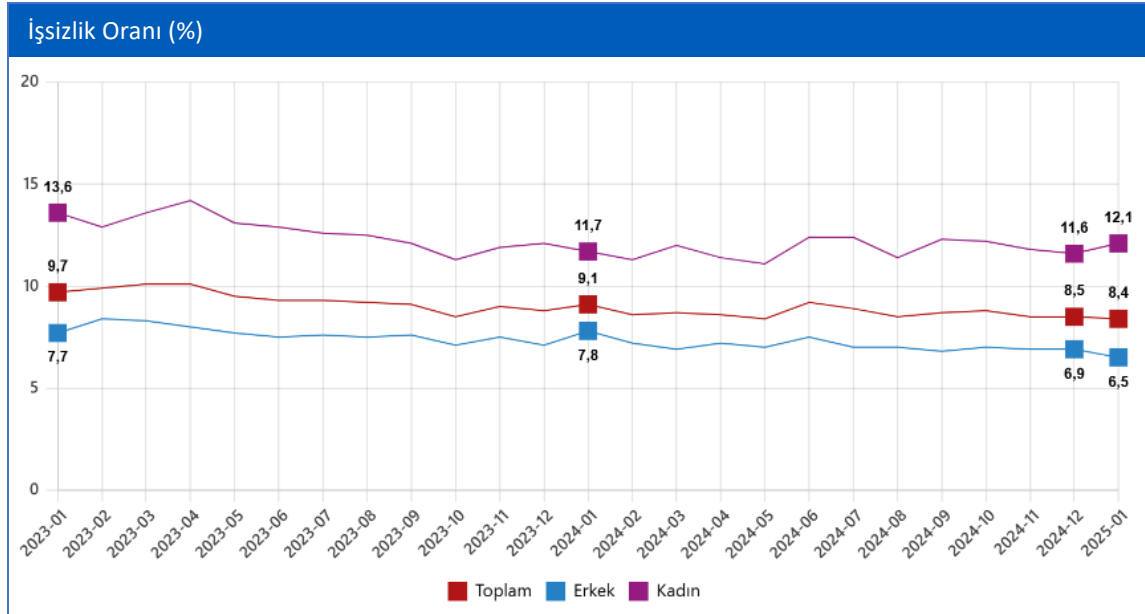
Kaynak:Merkez Bankası

⁶ TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi

⁷ TCMB, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı

Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranı %8,7 Seviyesinde Gerçekleşti

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2024 yılında bir önceki yıla göre 151 bin kişi azalarak 3 milyon 113 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,7 puan azalarak %8,7 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %7,1 iken kadınlarda %11,8 olarak tahmin edildi. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı 2024 yılında bir önceki yıla göre 1,1 puan azalarak %16,3 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %13,1, kadınlarda ise %22,3 olarak tahmin edildi. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2024 yılında bir önceki yıla göre 3,9 puan artarak %26,7 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %18,1 iken, işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı %18,4 olarak gerçekleşti.^{8,9}

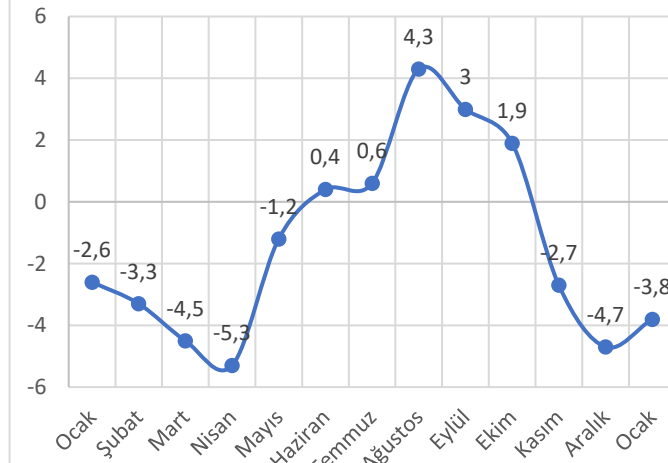

Kaynak:TÜİK

Ocak 2025 Döneminde Cari İşlemler Açığı 3,8 Milyar \$ Oldu

2025 yılı Ocak ayında cari işlemler dengesi, 3.795 milyon ABD doları açık vermiştir. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2.403 milyon ABD doları fazla vermiştir. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 5.558 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Hizmetler dengesi kaynaklı net girişler 3.082 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiş olup, bu kalem altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler ise 2.381 milyon ABD doları olmuştur.¹⁰

Cari İşlemler Hesabı (Milyar \$)

Kaynak:Merkez Bankası

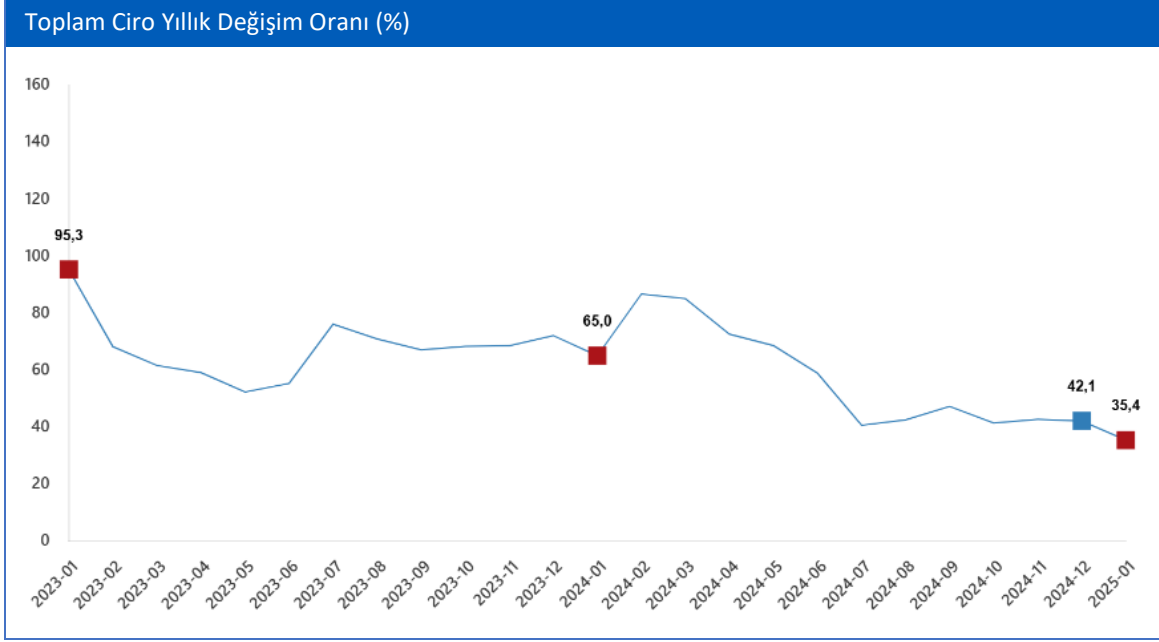
⁸ TÜİK, İşgücü İstatistikleri [\[1\]](#)

⁹ TÜİK tarafından sağlanan tanımlarda referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir. İşgücü istihdam edilenler ve işsizlerin toplamı, işsizlik ise işsizlerin işgücüne oranıdır. [\[2\]](#)

¹⁰ TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri [\[3\]](#)

Ciro Endeksi Ocak ayında Yıllık %35,4 Oranında Arttı

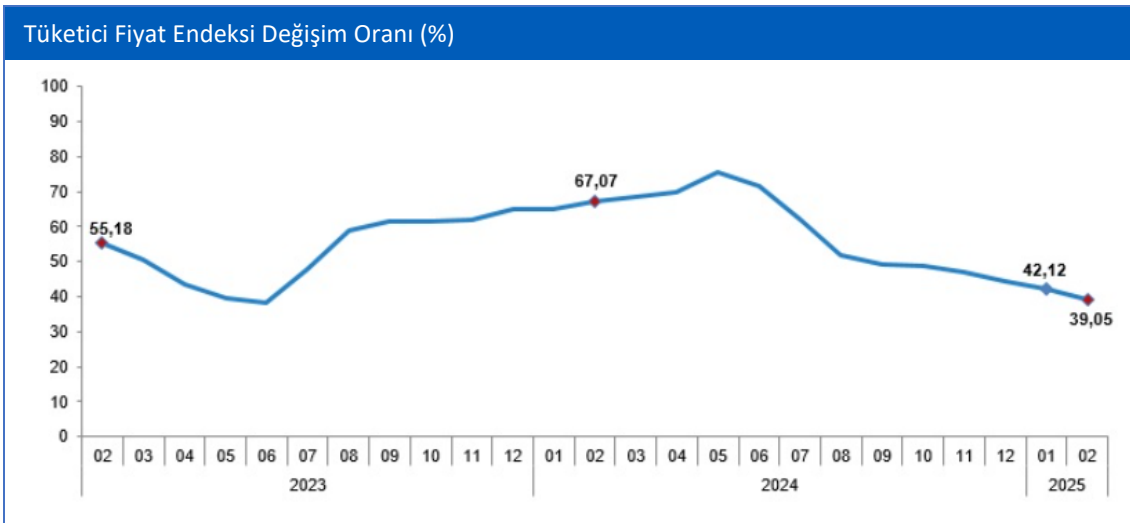
2025 yılı Ocak ayında ciro endeksi oranı, sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında yıllık bazda %35,4 oranında artmıştır. Alt detaylarına bakıldığında ise 2025 yılı Ocak ayında sanayi sektörü ciro endeksi yıllık bazda %25,6, inşaat ciro endeksi %54,2, ticaret ciro endeksi %35,9 ve hizmet ciro endeksi %47,6 oranında artmıştır.¹¹

Kaynak:TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi Ocak 2025'te yıllık %42,12 oldu

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Ocak 2025'te yıllık %42,12, aylık %5,03 oranında arttı. 2003=100 temel yılına göre hesaplanan TÜFE'deki değişim, 2025 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %5,03, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,03, bir önceki yılın aynı ayına göre %42,12 ve on iki aylık ortalamalara göre %57,68 olarak gerçekleşti. Ocak 2025'te bir önceki yılın aynı ayına göre en az artış gösteren ana grup %18,26 ile alkollü içecekler ve tütün oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise %77,22 ile sağlık oldu. 2025 yılı Ocak ayında ana harcama grupları itibarıyla bir önceki aya göre azalış gösteren ana grup %5,17 ile giyim ve ayakkabı olurken, aynı dönemde bir önceki aya göre artışın en yüksek olduğu ana grup %23,57 ile sağlık oldu.¹²

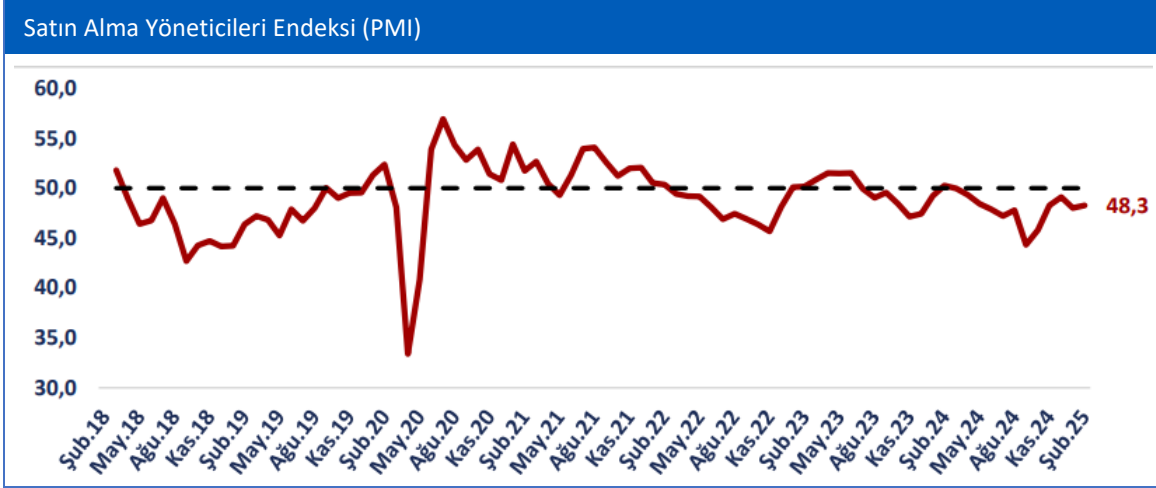
Kaynak:TÜİK

¹¹ TÜİK, Ciro Endeksleri

¹² TÜİK, Tüketici Fiyat Endeksi

Türkiye'nin PMI Değeri Kasım Ayında 48,3 Olarak Gerçekleşti

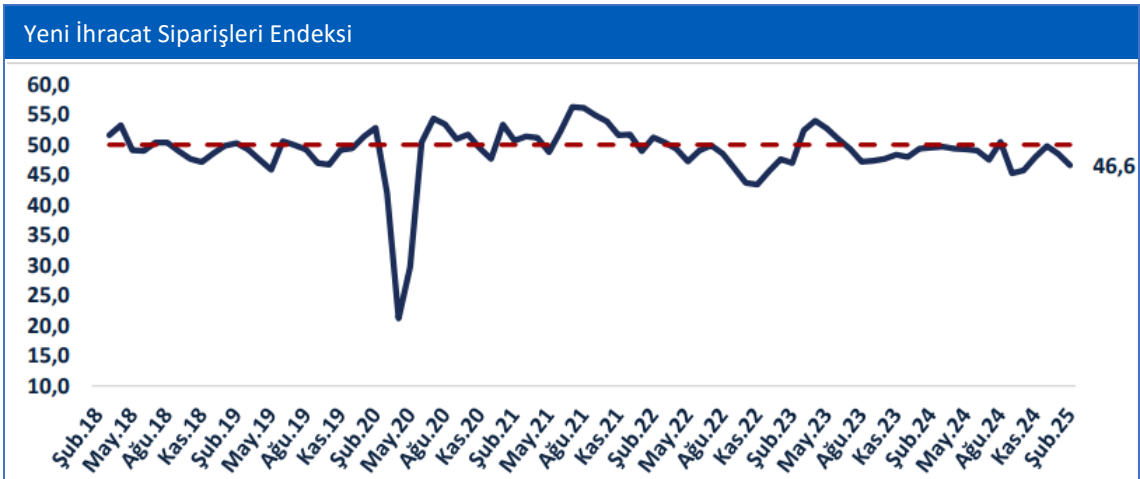
Satınalma Yöneticileri Endeksleri (Purchasing Managers' Indices - PMI), ekonomik faaliyet koşullarının ölçümü açısından yakından takip edilen göstergeler arasında yer almaktadır. PMI'lar ekonomik koşullara ilişkin önemli bir öncü göstergedir. PMI'ların 50'den büyük olması önceki aya kıyasla bir artış olduğu anlamını taşıırken, 50'den küçük olması ise önceki aya göre düşüş olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda PMI Endeksleri ilgili ekonomi ve sektörün faaliyet koşullarındaki değişimin yönünü göstermektedir. PMI, 2025 yılı Şubat ayında 48,3 olarak gerçekleşmiştir.¹³

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

Kasım Ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Endeks Değeri 46,6 Oldu

Satınalma yöneticileri ile yapılan görüşme ve anketlerden elde edilen veriler analiz edilerek hazırlanan "Yeni İhracat Siparişleri Endeksi" mal ve hizmet sektörlerindeki yurt dışı talebi ölçen bir göstergedir. Bu sayede ülke ve sektör bazında ihracat talebinde zaman içinde meydana gelen değişimler takip edilebilmektedir. Endeks değerinin 50'nin altında olması talepteki düşüşü, 50'nin üstünde olması talepteki artışı ifade ederken, 50 değeri bir değişimin olmadığını göstermektedir. Yeni İhracat Siparişleri Endeks değeri 2025 yılı Şubat ayında yeni ihracat siparişleri endeksi 46,6 olarak gerçekleşmiştir.

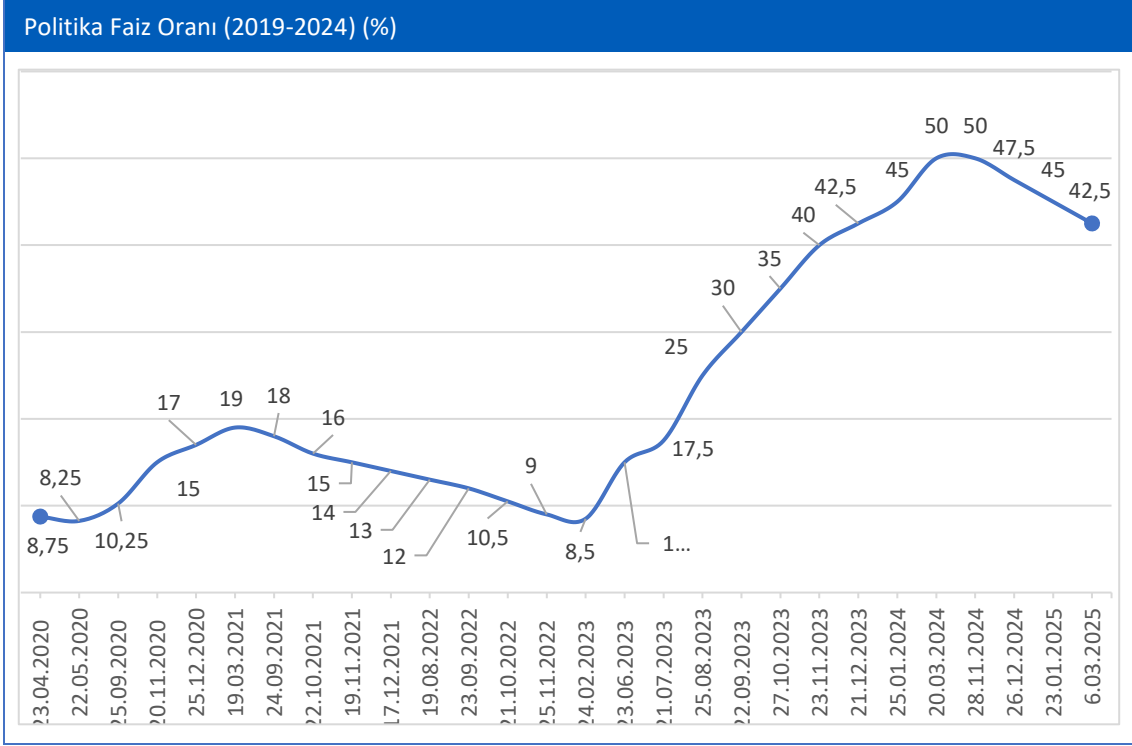

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

¹³ Ticaret Bakanlığı, Ekonomik Görünüm

Kasım Ayında Politika Faizi Değişmedi

Kurul, parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkilerini dikkate alarak politika faizini sabit tutma kararı vermiş Kasım ayında aylık enflasyona dair göstergeler bir bütün olarak incelendiğinde, ana eğilimin belirgin bir değişim sergilemediği değerlendirilmiştir. Üçüncü çeyreğe ilişkin göstergeler yurt içi talebin yavaşlamaya devam ederek enflasyonist etkisinin azaldığını teyit etmektedir. Temel mal enflasyonu sınırlı bir artışla düşük seyretmeye devam ederken, hizmet enflasyonundaki iyileşmenin son çeyrekte gerçekleşmesi beklenmektedir. Kurul, enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışlarının dezenflasyon süreci açısından risk unsuru olmaya devam ettiğini kaydetmiştir.¹⁴

Kaynak: Merkez Bankası

14 Mart 2025 Tarihi İtibariyle Toplam Kredi Hacmi 15.6 Trilyon TL Oldu

BDDK tarafından 14 Mart 2025 tarihinde yayınlanan haftalık bankacılık sektörü verilerine göre TL cinsinden toplam kredi hacmi 9,86 trilyon TL'ye, yabancı para cinsinde TL eşdeğeri olarak ise 5,78 trilyon TL'ye ulaşmıştır.¹⁵

Krediler			
Sektör / Krediler (14 Mart 2025) (Milyon TL)	TL Cinsinden	Yabancı Para Cinsinden	Toplam
Toplam Krediler	10.702.596	6.548.590	17.251.186
Tüketici Kredileri ve Bireysel Kredi Kartları	4.059.701	4.981	4.064.683
Ticari ve Diğer Krediler	6.642.894	6.543.609	13.186.503
Taksitli Tic. Krd. ve Kurumsal Kredi Kartları	2.337.561	685.932	3.023.494
KOBİ Kredileri	3.691.470	830.341	4.521.811

Kaynak: BDDK

¹⁴ TCMB Para Politikası Kurulu Basın Duyurusu [↗](#)

¹⁵ BDDK, Haftalık Bankacılık Sektörü Verileri [↗](#)

Türkiye Dış Ticareti

Şubat ayında ihracat %1,5 azalışla 20,8 milyar \$ oldu

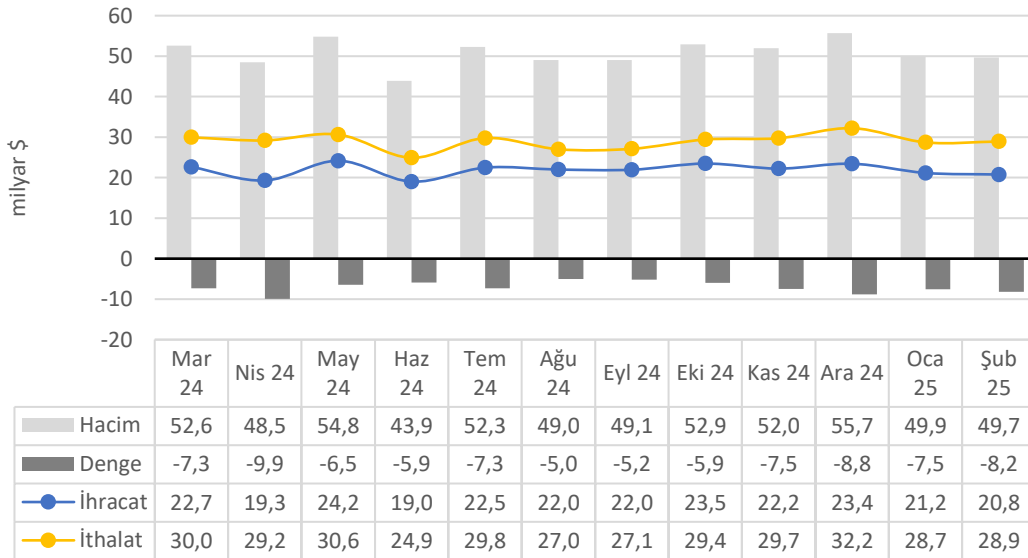
2025 yılının Şubat ayında Türkiye ihracatı %1,5 azalışla 20,8 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde toplam ithalat %3,8 artışla 28,9 milyar \$'a yükselmiştir. Dış ticaret hacmi ise %1,5 artışla 49,7 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili ayda ihracatın ithalatı karşılama oranı %71,81 olarak gerçekleşmiştir. Ocak-Şubat 2025 döneminde ise Türkiye ihracatı %2,1 artışla 41,9 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. İthalat ise %6,6 artışla 57,6 milyar \$'a ulaşmıştır. Bu dönemde dış ticaret hacmi %4,7 değişimle 99,6 milyar \$ olmuştur. İthalatın ihracatı karşılama oranı %72,8 olarak gerçekleşmiştir. Son 12 aylık ihracat 254,8 milyar \$'a ulaşmıştır.

Türkiye Dış Ticareti				
	Şubat 2025	Değ. (%)	Ocak-Şubat 2025	Değ. (%)
İhracat (milyar \$)	20,8	-1,5	41,9	2,1
İthalat (milyar \$)	28,9	3,8	57,6	6,6
Dış Ticaret Hacmi (milyar \$)	49,7	1,5	99,6	4,7
Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	-8,2	20,5	-15,7	21,2
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	71,8	-	72,8	-

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Son 12 aylık dönemde aylık ortalama ihracat 21,9 milyar \$, ortalama ithalat ise 29 milyar \$ olmuştur. Son 1 yılda en yüksek ihracat rakamına 24,2 milyar \$ ile 2024 yılı Mayıs ayında erişilmiştir. En düşük ihracat ise 19 milyar \$ ile 2024 yılı Haziran ayında gerçekleşmiştir. En yüksek aylık ithalat 32,2 milyar \$ ile 2024 yılı Aralık ayında, en düşük ithalat ise 24,9 milyar \$ ile 2024 yılı Haziran ayında olmuştur.

Türkiye'nin Aylık İhracat - İthalat Karşılaştırması

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Şubat ayında en fazla ihracat yapılan ülke grubu 8,91 milyar \$ ile Avrupa Birliği 27 oldu

Bölgesel bazda ülkemizin en büyük ticaret ortağı konumunda bulunan Avrupa Birliği 27 ile ihracatımız 2025 yılı Şubat ayında geçen yıla göre %1,4 oranında artarak 8,91 milyar \$ olarak gerçekleşti. Toplam ihracat içindeki payı ise %42,9 oldu. 2025 yılı Şubat ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci bölge Yakın ve Orta Doğu olup, bu bölgeye gerçekleştirilen ihracat %1,5 oranında artış ve %18 pay ile 3,75 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili dönemde Diğer Avrupa (AB Hariç) ülkeleri 3,06 milyar \$ ihracat, %0,1 azalış ve %14,7 pay ile en fazla ihracat gerçekleştirilen 3. ülke grubu olmuştur.

Ülke Grupları İhracat Dağılımı							
Sıra	Ülke Grupları	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Avrupa Birliği 27	8.915	1,4	42,9	17.824	3,9	42,5
2	Yakın ve Orta Doğu	3.749	1,5	18,0	7.543	4,6	18,0
3	Diğer Avrupa (AB Hariç)	3.062	-0,1	14,7	6.191	4,4	14,8
4	Diğer Asya	1.490	-6,7	7,2	2.967	-6,3	7,1
5	Kuzey Amerika	1.296	-13,1	6,2	2.778	-0,8	6,6
6	Kuzey Afrika	1.206	2,1	5,8	2.380	5,5	5,7
7	Diğer Afrika	536	-11,3	2,6	1.081	-8,7	2,6
8	Güney Amerika	233	2,5	1,1	441	-2,1	1,1
9	Orta Amerika ve Karayipler	181	-13,3	0,9	394	-6,6	0,9
10	Avustralya ve Yeni Zelanda	92	-14,4	0,4	171	-20,4	0,4
	Diğerleri	16	-87,9	0,1	170	-44,0	0,4
	Toplam	20.776	-1,5	100,0	41.941	2,1	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Şubat ayında en fazla ithalat yapılan ülke grubu 8,39 milyar \$ ile Avrupa Birliği 27

2025 yılının Şubat ayında Türkiye'nin toplamda en fazla ithalat gerçekleştirdiği ülke grubu Avrupa Birliği 27 ülkeleri olmuştur. Avrupa Birliği 27 ülke grubu ile ihalat Şubat ayında geçen yıla göre %10,2 oranında azalarak 8,39 milyar \$ olarak gerçekleşti. Toplam ithalat içindeki payı ise %29 oldu. 2025 yılı Şubat ayında en fazla ithalat gerçekleştirilen ikinci bölge Diğer Asya olup, bu bölgeye gerçekleştirilen ithalat %5,4 oranında artış ve %23,8 pay ile 6,9 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili dönemde Diğer Avrupa (AB Hariç) ülkeleri 6,15 milyar \$ ithalat, %2,1 artış ve %21,3 pay ile en fazla ithalat gerçekleştirilen 3. ülke grubu olmuştur.

Ülke Grupları İthalat Dağılımı							
Sıra	Ülke Grupları	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Avrupa Birliği 27	8.385	-10,2	29,0	15.897	-7,4	27,6
2	Diğer Asya	6.897	5,4	23,8	14.557	17,0	25,3
3	Diğer Avrupa (AB Hariç)	6.148	2,1	21,3	12.415	2,0	21,5
4	Yakın ve Orta Doğu	2.604	93,6	9,0	4.398	56,8	7,6
5	Kuzey Amerika	2.544	78,1	8,8	4.102	37,5	7,1
6	Kuzey Afrika	757	19,4	2,6	1.395	16,7	2,4
7	Güney Amerika	709	37,4	2,4	1.380	25,1	2,4
8	Diğer Afrika	618	82,2	2,1	939	62,6	1,6
9	Orta Amerika ve Karayipler	213	59,3	0,7	372	51,9	0,6
10	Avustralya ve Yeni Zelanda	46	21,1	0,2	140	-28,0	0,2
	Diğerleri	9	-99,4	0,0	2.038	-35,7	3,5
	Toplam	28.930	3,8	100,0	57.633	6,6	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2025 yılı Şubat ayında en fazla ihracat yapılan ülke 1,69 milyar \$ ile Almanya

2025 yılı Şubat ayında en çok ihracat yapılan ülke geçen yılın aynı dönemine göre %-2,1 değişim ve 1,69 milyar \$ ile Almanya olmuştur. Toplam ihracat içindeki payı ise %8,1 olarak gerçekleşmiştir. Şubat ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci ülke ise ABD olmuştur. İlgili ülkeye ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %10,8 oranında azalarak 1,19 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve toplam ihracat içinde %5,8 oranında bir payı oluşturmuştur. En fazla ihracat gerçekleştirilen üçüncü ülke ise İngiltere olmuştur. Bu ülkeye ihracat %10,6 artarak 1,18 milyar \$ seviyesine çıkmıştır. Toplam ihracat içindeki payı ise %5,7 oranındadır.

En Fazla İhracat Yapılan 20 Ülke							
Sıra	Ülke	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Almanya	1.688	-2,1	8,1	3.470	-0,5	8,3
2	ABD	1.195	-10,8	5,8	2.565	0,8	6,1
3	İngiltere	1.175	10,6	5,7	2.455	17,8	5,9
4	İtalya	1.145	-1,5	5,5	2.112	-2,5	5
5	Irak	1.013	-5,4	4,9	1.991	-8,1	4,7
6	İspanya	802	0,7	3,9	1.591	1,8	3,8
7	BAE	791	41,5	3,8	1.802	77,9	4,3
8	Fransa	760	-6,0	3,7	1.603	3,3	3,8
9	Hollanda	630	-6,1	3	1.253	-4,9	3
10	Romanya	588	-5,8	2,8	1.200	6,4	2,9
11	Rusya Federasyonu	523	-21,6	2,5	1.018	-21,4	2,4
12	Polonya	480	-4,1	2,3	924	-5,3	2,2
13	Yunanistan	461	56,6	2,2	862	28,6	2,1
14	Bulgaristan	412	14,7	2	834	13,6	2
15	Belçika	398	2,7	1,9	779	5,2	1,9
16	Suudi Arabistan	366	16,0	1,8	666	8,0	1,6
17	Mısır	347	-0,9	1,7	660	5,7	1,6
18	Libya	287	18,3	1,4	545	19,8	1,3
19	Suriye	279	53,2	1,3	528	48,1	1,3
20	Ukrayna	273	-1,5	1,3	545	4,9	1,3
	Liste Toplamı	13.611	1,6	65,5	27.402	5,3	65,3
	Diğer	7.165	-6,9	34,5	14.539	-3,6	34,7
	Toplam	20.776	-1,5	100	41.941	2,1	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2025 yılı Şubat ayında en fazla ithalat yapılan ülke 3,98 milyar \$ ile Rusya Federasyonu

2025 yılı Şubat ayında en çok ithalat yapılan ülke geçen yılın aynı dönemine göre %-1,1 değişim ve 3,98 milyar \$ ile Rusya Federasyonu olmuştur. Toplam ithalat içindeki payı ise %13,8 olarak gerçekleşmiştir. Şubat ayında en fazla ithalat gerçekleştirilen ikinci ülke ise Çin olmuştur. İlgili ülkeye ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %3 oranında artarak 3,55 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve toplam ithalat içinde %12,3 oranında bir payı oluşturmuştur. En fazla ithalat gerçekleştirilen üçüncü ülke ise ABD olmuştur. Bu ülkeye ithalat %81,5 artarak 2,42 milyar \$ seviyesine çıkmıştır. Toplam ithalat içindeki payı ise %8,4 oranındadır.

En Fazla İthalat Yapılan 20 Ülke							
Sıra	Ülke	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Rusya Federasyonu	3.982	-1,1	13,8	8.381	0,3	14,5
2	Çin	3.546	3,0	12,3	7.632	20,3	13,2
3	ABD	2.422	81,5	8,4	3.853	40,9	6,7
4	Almanya	2.145	-3,2	7,4	3.999	-3,2	6,9
5	İtalya	1.235	-20,0	4,3	2.185	-20,0	3,8
6	İsviçre	1.233	40,7	4,3	2.140	27,6	3,7
7	BAE	938	143,5	3,2	1.760	104,7	3,1
8	Fransa	847	-27,5	2,9	1.694	-17,5	2,9
9	Güney Kore	714	6,3	2,5	1.526	22,6	2,6
10	İspanya	669	-19,7	2,3	1.277	-12,5	2,2
11	Hindistan	520	8,4	1,8	956	8,0	1,7
12	İngiltere	447	-14,8	1,5	973	-11,3	1,7
13	Polonya	431	-9,9	1,5	838	-3,8	1,5
14	Hollanda	426	-1,3	1,5	808	0,5	1,4
15	Azerbaycan	419	310,1	1,4	548	132,5	1
16	Irak	416	260,1	1,4	562	137,8	1
17	Malezya	412	24,4	1,4	833	39,2	1,4
18	Romanya	369	12,5	1,3	657	7,4	1,1
19	Kazakistan	367	44,5	1,3	677	17,5	1,2
20	Belçika	331	-18,2	1,1	633	-18,7	1,1
	Liste Toplamı	21.868	9,6	75,6	41.928	9,5	72,7
	Diğer	7.062	-10,7	24,4	15.706	-0,4	27,3
	Toplam	28.930	3,8	100	57.633	6,6	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Şubat ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör Otomotiv Endüstrisi

2025 yılı Şubat ayında sektör bazında Otomotiv Endüstrisi 2,98 milyar \$ ihracat ve %16,5 pay ile en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör olmuştur. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektörü 2,5 milyar \$ ihracat ve %13,8 payla ikinci sırada yer almıştır. Hazırgiyim ve Konfeksiyon sektörü ise 1,36 milyar \$ ihracat ve %7,5 payla Şubat ayında en fazla ihracat gerçekleştiren üçüncü sektör olmuştur. Şubat ayında Türkiye ihracatının kilogram birim fiyatı %4 artışla 1,49 \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye İhracatının Sektörel Dağılımı											
Sıra	Sektör	Şubat 2025					Ocak-Şubat 2025				
		İhracat (milyar \$)	Değ. (%)	Pay (%)	Birim Fiyat (\$ / kg)	Birim Fiyat Değişim (%)	İhracat (milyar \$)	Değ. (%)	Pay (%)	Birim Fiyat (\$ / kg)	Birim Fiyat Değişim (%)
1	Otomotiv Endüstrisi	2,98	-4,70	16,49	8,42	4,68	5,98	1,27	16,38	8,37	4,52
2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2,50	-4,72	13,80	1,03	0,28	5,05	1,18	13,82	1,02	1,46
3	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1,36	-9,31	7,51	14,74	1,49	2,77	-5,00	7,59	15,03	0,03
4	Elektrik ve Elektronik	1,30	0,78	7,17	4,27	1,69	2,52	1,08	6,90	4,36	2,05
5	Çelik	1,24	-9,67	6,87	0,83	-9,89	2,49	0,18	6,83	0,85	-9,11
6	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1,07	2,23	5,92	0,88	-10,73	2,10	2,00	5,75	0,94	-3,62
7	Demir ve Demir Dışı Metaller	1,02	3,93	5,65	4,62	5,53	2,03	5,78	5,57	4,55	3,61
8	Mücevher	0,86	79,09	4,77	2.070	302,18	2,03	113,4	5,55	3.191,77	609,02
9	Makine ve Aksamları	0,81	-10,7	4,50	7,06	0,85	1,60	-7,43	4,39	6,89	2,00
10	Tekstil ve Hammaddeleri	0,76	-6,15	4,20	3,65	-3,84	1,59	-0,51	4,34	3,56	-5,63
11	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	0,61	-6,83	3,36	1,28	-4,56	1,22	-2,95	3,33	1,26	-4,34
12	İklimlendirme Sanayii	0,59	-1,40	3,27	5,80	9,20	1,18	2,63	3,24	5,78	5,92
13	Savunma ve Havacılık Sanayii	0,43	44,60	2,40	45,21	-11,46	0,82	29,62	2,24	47,40	-15,33
14	Madencilik Ürünleri	0,42	-7,40	2,31	0,20	11,26	0,88	-2,40	2,40	0,20	-3,73
15	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	0,32	-7,68	1,78	0,15	-3,59	0,64	-4,55	1,75	0,14	-7,93
16	Yaş Meyve ve Sebze	0,32	0,11	1,77	0,85	23,25	0,67	-1,78	1,84	0,84	21,39
17	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,28	-11,3	1,53	3,13	0,44	0,56	-	1,54	3,20	-0,33
18	Halı	0,23	-12,5	1,26	3,12	-0,87	0,46	-8,43	1,25	3,12	-0,14
19	Fındık ve Mamulleri	0,22	10,7	1,20	8,16	6,70	0,43	5,89	1,17	8,15	6,31
20	Meyve Sebze Mamulleri	0,20	-14,8	1,10	1,28	-3,77	0,41	-	1,12	1,32	-2,61
21	Gemi, Yat ve Hizmetleri	0,16	12,4	0,88	7,96	30,86	0,24	-21,8	0,66	8,61	32,99
22	Kuru Meyve ve Mamulleri	0,15	-13,8	0,81	4,95	17,77	0,31	-5,75	0,85	4,94	18,49
23	Deri ve Deri Mamulleri	0,13	-7,30	0,73	12,52	17,70	0,26	-1,59	0,71	12,72	21,69
24	Tütün	0,07	-11,2	0,37	8,51	4,51	0,15	9,33	0,42	8,91	7,30
25	Zeytin ve Zeytinyağı	0,04	-50,1	0,23	3,11	-38,34	0,09	-44,3	0,25	3,13	-38,81
26	Süs Bitkileri ve Mamulleri	0,02	11,16	0,11	2,50	6,27	0,04	20,1	0,10	2,59	5,36
	Toplam (TİM Verileri)	18,08	-1,96	87,02	1,49	3,96	36,51	2,53	87,05	1,48	1,38
	İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı	2,70	1,72	12,98	-	-	5,43	-0,97	12,95	-	-
	Genel İhracat Toplamı	20,78	-1,50	100	-	-	41,94	2,06	100	-	-

Kaynak: TİM

Fasıl bazında en fazla ihracat yapılan ürün grubu 'Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı'

Şubat ayında fasıl bazında en fazla ihracat yapılan ürün gruplarında ilk sırada 2,6 milyar \$ ile Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı yer almaktadır. Geçen yıla göre bu ürün grubundaki ihracat %5 azalmıştır. Bu ürün grubunu Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları ürün grubundaki ihracat %5,2 azalış ve 1,9 milyar \$ ile takip etmektedir. Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar ürün grubundaki ihracat ise bir önceki yıla göre %2,2 azalışla 1,4 milyar \$ olarak gerçekleşerek bu dönemde en fazla ihracat gerçekleştirilen 3. ürün grubu olmuştur.

En Fazla İhracat Yapılan 20 Fasıl						
Sıra	Fasıl Kodu	Fasıl Açıklaması	Şubat 2025		Ocak-Şubat 2025	
			İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)
1	87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.582	-5,0	5.116	-0,2
2	84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.934	-5,2	3.836	-3,3
3	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.374	-2,2	2.651	-3,6
4	85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	1.307	2,2	2.614	6,8
5	71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.259	43,9	2.821	69,2
6	39	Plastikler ve mamulleri	855	-1,5	1.720	1,4
7	72	Demir ve çelik	831	-5,7	1.627	2,7
8	61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	727	-6,6	1.500	-2,9
9	73	Demir veya çelikten eşya	695	-14,1	1.424	-7,8
10	62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	598	-12,3	1.182	-9,5
11	8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	566	6,0	1.158	3,9
12	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	413	3,9	837	2,2
13	94	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	402	-1,4	801	1,3
14	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	318	-2,4	637	2,5
15	74	Bakır ve bakırdan eşya	292	33,6	555	30,1
16	20	Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	290	-7,9	596	-3,7
17	93	Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	259	161,2	364	141,7
18	15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar, hazır yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	241	-0,6	452	-8,8
19	57	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	232	-12,7	468	-8,1
20	19	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	221	-7,3	448	-4,3
		Liste Toplamı	15.395	0,1	30.806	3,9
		Diğer	5.381	-5,8	11.135	-2,7
		Toplam	20.776	-1,5	41.941	2,1

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Fasıl bazında en fazla ithalat yapılan ürün grubu 'Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar'

Şubat ayında fasıl bazında en fazla ithalat yapılan ürün gruplarında ilk sırada 6,5 milyar \$ ile Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar yer almaktadır. Geçen yıla göre bu ürün grubundaki ithalat %12,5 artmıştır. Bu ürün grubunu Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları ürün grubundaki ithalat %10,7 azalış ve 2,9 milyar \$ ile takip etmektedir. Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar ürün grubundaki ithalat ise bir önceki yıla göre %58,2 azalışla 2,5 milyar \$ olarak gerçekleşerek bu dönemde en fazla ithalat gerçekleştirilen 3. ürün grubu olmuştur.

En Fazla İthalat Yapılan 20 Fasıl						
Sıra	Fasıl Kodu	Fasıl Açıklaması	Şubat 2025		Ocak-Şubat 2025	
			İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)
1	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	6.473	12,5	12.860	4,8
2	84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.853	-10,7	5.761	-6,5
3	71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	2.527	58,2	4.155	43,4
4	87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.428	-9,8	4.515	-3,1
5	85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	2.142	-0,7	4.371	4,8
6	72	Demir ve çelik	1.584	-9,7	3.470	-5,8
7	39	Plastikler ve mamulleri	1.219	1,3	2.466	7,9
8	29	Organik kimyasal ürünler	673	-12,7	1.503	4,3
9	74	Bakır ve bakırdan eşya	574	54,6	1.099	45,0
10	90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	563	5,2	1.174	16,3
11	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	525	49,7	1.016	36,5
12	30	Eczacılık ürünleri	479	-2,6	937	9,2
13	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	363	7,0	697	10,8
14	12	Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	357	41,6	659	32,3
15	73	Demir veya çelikten eşya	316	-10,0	651	3,7
16	15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar, hazır yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	307	19,5	574	27,8
17	38	Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	301	0,8	588	-3,8
18	31	Gübreler	254	17,9	520	39,1
19	18	Kakao ve kakao müstahzarları	223	113,0	434	107,1
20	8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	221	72,5	437	68,1
		Liste Toplamı	24.382	6,8	47.886	7,4
		Diğer	4.549	-9,7	9.747	3,1
		Toplam	28.930	3,8	57.633	6,6

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Yüksek teknoloji ürünlerin ihracatı Şubat ayında %1,1 azaldı

Türkiye ihracatı teknoloji yoğunluğuna göre incelendiğinde, Şubat ayında Yüksek Teknolojili Ürünler ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,1 azalışla ve %2,7 payla 0,53 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Orta Yüksek Teknolojili Ürünler ihracatı ise %1,6 azalışla ve %37,3 payla 7,26 milyar \$'a ulaşmıştır. Orta Düşük Teknolojili Ürünler ihracatı geçen yıla kıyasla %1,1 azalışla ve %28,2 payla 5,48 milyar \$ olmuştur. Düşük Teknolojili Ürünler ihracatı bu dönemde %-3,3 değişim ve %31,7 pay ile 6,17 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün İhracatı							
Sınıflama Kodu	İmalat Sanayi Teknoloji Sınıfı Açıklaması	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yüksek Teknolojili Ürünler	525	-1,1	2,7	1.190	1,5	3,0
2	Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	7.259	-1,6	37,3	14.349	1,4	36,6
3	Orta Düşük Teknolojili Ürünler	5.481	-1,1	28,2	11.031	3,9	28,1
4	Düşük Teknolojili Ürünler	6.171	-3,3	31,7	12.624	1,0	32,2
Toplam		19.436	-2,0	100,0	39.194	2,0	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Yüksek teknoloji ürünlerin ithalatı Şubat ayında %18,3 azaldı

Türkiye ithalatı teknoloji yoğunluğuna göre incelendiğinde, Şubat ayında Yüksek Teknolojili Ürünler ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %18,3 azalışla ve %10,4 payla 2,27 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Orta Yüksek Teknolojili Ürünler ithalatı ise %4,9 azalışla ve %43,4 payla 9,49 milyar \$'a ulaşmıştır. Orta Düşük Teknolojili Ürünler ithalatı geçen yıla kıyasla %10,9 artışla ve %33,2 payla 7,25 milyar \$ olmuştur. Düşük Teknolojili Ürünler ithalatı bu dönemde %-0,9 değişim ve %13 pay ile 2,85 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün İthalatı							
Sınıflama Kodu	İmalat Sanayi Teknoloji Sınıfı Açıklaması	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yüksek Teknolojili Ürünler	2.266	-18,3	10,4	4.955	-2,6	11,2
2	Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	9.493	-4,9	43,4	18.798	1,2	42,7
3	Orta Düşük Teknolojili Ürünler	7.249	10,9	33,2	14.609	12,9	33,2
4	Düşük Teknolojili Ürünler	2.847	-0,9	13,0	5.686	7,4	12,9
Toplam		21.855	-1,4	100,0	44.048	5,1	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tüketim Malları ihracatının payı %36,2 olarak gerçekleşti

İhracat mal cinsine göre incelendiğinde, 2025 yılının Şubat ayında Yatırım (Sermaye) Malları ihracatının bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,1 azalış ve %12,1 pay ile 2,52 milyar \$ olarak gerçekleştiği görülmektedir. Hammadde-Aramallar ihracatı %0,2 azalış ve %50,3 payla 10,44 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Tüketim Malları ihracatı ise %3,3 azalış ve %36,2 payla 7,52 milyar \$ olmuştur.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına Göre İhracat							
GEG Kodu	GEG Açıklaması	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yatırım (Sermaye) Malları	2.516	-7,1	12,1	4.997	-6,2	11,9
2	Hammadde-Aramallar	10.442	-0,2	50,3	21.151	3,7	50,4
3	Tüketim Malları	7.521	-3,3	36,2	15.380	1,7	36,7
4	Diğer	296	105,3	1,4	413	60,5	1,0
	Toplam	20.776	-1,5	100,0	41.941	2,1	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Hammadde-Aramallar ithalatının payı %73,1 olarak gerçekleşti

Mal cinsine göre ithalat incelendiğinde, 2025 yılının Şubat ayında Yatırım (Sermaye) Malları ithalatının bir önceki yılın aynı dönemine göre %20,9 azalış ve %12 pay ile 3,47 milyar \$ olarak gerçekleştiği görülmektedir. Hammadde-Aramallar ithalatı %10,2 artış ve %73,1 payla 21,14 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Tüketim Malları ithalatı ise %0,7 azalış ve %14,7 payla 4,25 milyar \$ olmuştur.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına Göre İthalat							
GEG Kodu	GEG Açıklaması	Şubat 2025			Ocak-Şubat 2025		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yatırım (Sermaye) Malları	3.473	-20,9	12,0	7.210	-10,6	12,5
2	Hammadde-Aramallar	21.143	10,2	73,1	42.069	9,7	73,0
3	Tüketim Malları	4.245	-0,7	14,7	8.237	8,6	14,3
4	Diğer	70	410,2	0,2	117	107,4	0,2
	Toplam	28.930	3,8	100,0	57.633	6,6	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Ülke Gruplarında Yer Alan Ülkeler

Avrupa Birliği 27: Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

Yakın ve Orta Doğu: Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, İran, İsrail, Katar, Kuveyt, Lübnan, Oman, Suriye, Suudi Arabistan, Ürdün, Yemen

Diğer Avrupa (AB Hariç): Arnavutluk, Andorra, Beyaz Rusya (Belarus), Bosna-Hersek, Karadağ, Kuzey Makedonya, Norveç, Rusya, San Marino, Sırbistan, İsviçre, Ukrayna, Birleşik Krallık, İzlanda, Lihtenştayn, Moldova, Monako, Kosova, Vatikan

Diğer Asya: Afganistan, Azerbaycan, Bangladeş, Bhutan, Brunei, Çin, Ermenistan, Filipinler, Gürcistan, Hindistan, Endonezya, Japonya, Kamboçya, Kazakistan, Kırgızistan, Kuzey Kore, Güney Kore, Laos, Malezya, Maldivler, Moğolistan, Myanmar, Nepal, Pakistan, Singapur, Sri Lanka, Tacikistan, Tayland, Türkmenistan, Özbekistan, Vietnam, Doğu Timor

Kuzey Amerika: Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Meksika

Kuzey Afrika: Cezayir, Mısır, Libya, Fas, Sudan, Tunus, Batı Sahra

Diğer Afrika: Angola, Benin, Botsvana, Burkina Faso, Burundi, Cabo Verde, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Komorlar, Kongo Cumhuriyeti, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Cibuti, Ekvator Ginesi, Eritre, Esvatini, Etiyopya, Gabon, Gambia, Gana, Gine, Gine-Bissau, Fildişi Sahili, Kenya, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Malavi, Mali, Moritanya, Mauritius, Mozambik, Namibya, Nijer, Nijerya, Ruanda, Sao Tome ve Principe, Senegal, Seyşeller, Sierra Leone, Somali, Güney Afrika, Güney Sudan, Tanzanya, Togo, Uganda, Zambiya, Zimbabve

Orta Amerika ve Karayipler: Antigua ve Barbuda, Bahamalar, Barbados, Belize, Kosta Rika, Küba, Dominika, Dominik Cumhuriyeti, El Salvador, Grenada, Guatemala, Haiti, Honduras, Jamaika, Nikaragua, Panama, Saint Kitts ve Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Trinidad ve Tobago

Güney Amerika: Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Kolombiya, Ekvador, Guyana, Paraguay, Peru, Surinam, Uruguay, Venezuela

Küresel Emtia Fiyatları

Genel Değerlendirme

Emtia piyasaları, ABD tarafından uygulamaya konulan gümrük tarifeleri ve bu tarifelere maruz kalan ülkelerin gösterdiği politika ve açıklama düzeyindeki tepkiler sebebiyle ticaret savaşlarına ilişkin endişelerle dalgalı bir seyir izlemiştir. ABD'nin Kanada, Meksika ve Çin'den ithal edilen ürünlere yönelik ek tarifeler getirmesi, küresel ticarete aksamaların yaşanabileceğine dair endişeleri artırmıştır. Ancak ABD Başkanı Donald Trump tarafından bazı malların tarifelerden muaf tutulmasına yönelik değişiklikler yapılması, piyasalarda kısmi bir rahatlama neden olmuştur. ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome Powell, uygulanan politikalardan kaynaklanan belirsizliklere rağmen ekonominin olumlu yönde ilerlediğini belirtmiş, faiz indirimleri konusunda aceleci davranılmayacağını ve mevcut para politikasının gelecekteki gelişmelere ilişkin daha net bir görünüm beklemek adına uygun olduğunu ifade etmiştir. Diğer yandan, ABD'de istihdam artışı beklentilerin altında gerçekleşmiş ve işsizlik oranında hafif bir artış gözlemlenmiştir. Bu durum piyasalardaki temkinli iyimserliği destekler nitelikte olmuştur.

Çin'in imalat sektöründe yaşanan iyileşme, bakır fiyatlarında yükselişe neden olmuştur. Euro bölgesi ve küresel imalat göstergelerindeki olumlu gelişmeler de bu eğilimi desteklemiştir. Çin'in bakır ithalatı azalmakla birlikte, Trump yönetiminin temel metallerde dışa bağımlılığı azaltmaya yönelik uyguladığı tarifeler, kısa vadede talep artışına yol açarak fiyatların yükselmesine katkıda bulunmuştur. Alüminyum, çinko, nikel ve kurşun gibi diğer metaller de bu gelişmeler doğrultusunda artış göstermiştir. Brent tipi ham petrol fiyatları, arz fazlası ve talepteki belirsizlikler nedeniyle son yılların en düşük seviyelerine gerilemiştir. OPEC+ ülkelerinin gönüllü üretim kesintilerini aşamalı olarak kaldırma kararı, aşırı arz endişelerini daha da güçlendirmiştir. Ancak ABD-Meksika-Kanada Anlaşması (USMCA) çerçevesinde bazı otomobillere tanınan muafiyetler, sanayi ve ulaşım sektörlerindeki talep düşüşü endişelerini kısmen hafifleterek petrol fiyatlarında kısa süreli toparlanma sağlamıştır. Tahıl piyasalarında ise, Rusya'nın tahıl ihracatını kısıtlayabileceğine yönelik sinyaller ve Çin'in gıda güvenliği hedefleri doğrultusunda tahıl üretimini artırma politikaları, buğday fiyatlarında düşüşe neden olmuştur. Çin, ABD ve Brezilya'ya olan ithalat bağımlılığını azaltmayı amaçlamaktadır. Soya fasulyesi ve mısır fiyatlarındaki düşüşler ise, Brezilya'daki kuraklık ve Arjantin'deki yoğun yağışların verimi tehdit etmesiyle ilişkilidir. Pirinç fiyatlarında da hafif bir düşüş gözlemlenmiştir.

Şubat ayında Enerji Fiyatları Endeksi %4,2 geriledi

Dünya Bankası tarafından yayınlanan küresel emtia fiyatları verilerine göre 2025 yılı Şubat ayında Enerji fiyatları endeksi bir önceki aya göre %4,2 azalmıştır. Yıllık bazda ise enerji fiyatları endeksi %3 düşmüştür. Doğalgaz fiyatları bir önceki aya göre %3 artarken, yıllık bazda artış oranı %145,3 olmuştur. Ortalama Petrol fiyatları ise aylık bazda %5,6 düşerken, geçen yılın Şubat ayına göre fiyatlar %8,4 azalmıştır.

Metal Emtia Fiyatları Endeksi %3,5 arttı

2025 Şubat döneminde Metal fiyatları endeksi bir önceki aya göre %3,5 oranında artmıştır. Bir önceki yıla göre ise Metal fiyatları endeksi %9,5 yükselmiştir. Alüminyum fiyatları aylık bazda %3,3 artarken, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla artış oranı %21,9 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bakır fiyatları ise bir önceki aya göre %3,8 artarken yıllık bazda fiyatlar %12,3 yükselmiştir. Demir fiyatları bir önceki aya göre %5,5 oranında artarken, yıllık bazda %15,5 azalmıştır.

Değerli Metal Emtia Fiyatları Endeksi %6,6 yükseldi

Değerli Metal emtia fiyatları endeksi Şubat yılının 2025 ayında bir önceki aya kıyasla %6,6 oranında yükselmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre endeks değeri %42,5 artmıştır. Altın fiyatları 2025 yılının Şubat ayında bir önceki aya göre %6,8 artarken, Gümüş fiyatlarında artış oranı %5,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise Altın fiyatları %43,1 yükselmiştir. Gümüş fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %41,9 artmıştır.

Tarım Fiyat Endeksi %0,1 arttı, Gıda Fiyat Endeksi %0,5 düştü

Gıda Emtia Fiyatları Endeksi Şubat 2025 döneminde aylık bazda %0,5 oranında düşerken, Tarım Fiyatları Endeksi %0,1 artmıştır. Yıllık bazda incelendiğinde ise Gıda Emtia Fiyatları Endeksi %2,6 oranında azalmış, Tarım Fiyatları Endeksi ise %9,9 oranında yükselmiş.

Emtia Endeksleri ve Temel Emtia Fiyatları

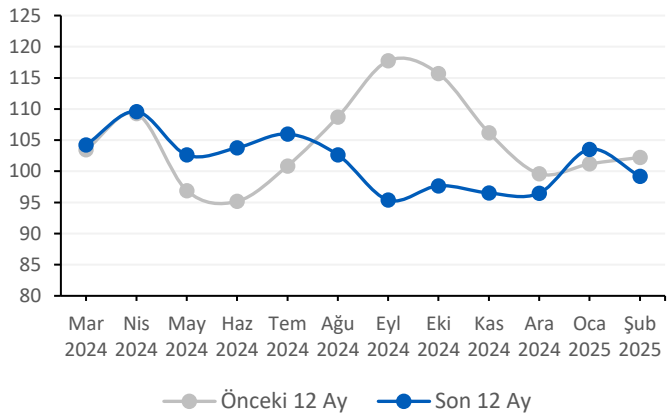
Ana grup emtia endeksleri ve temel emtia fiyatlarının Şubat 2025 dönemi itibariyle değişimleri aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır. “Yıllık” değişimler 2025 yılı Şubat ayındaki değerlerin bir önceki yılın aynı ayına göre ortalama değişimini, “Aylık” değişimler ise 2025 yılı Şubat ayındaki değerlerin bir önceki aya göre ortalama değişimini ifade etmektedir.

Enerji Fiyatları Endeksi

Yıllık: %3↓ Aylık: %4,2↓

Enerji fiyatları endeksi Şubat 2025 döneminde aylık bazda %4,2 düşmüştür. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %3 daha düşük seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 109,6 ile Nisan 2024 döneminde ulaşırken, 95,4 ile Eylül 2024 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Enerji Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

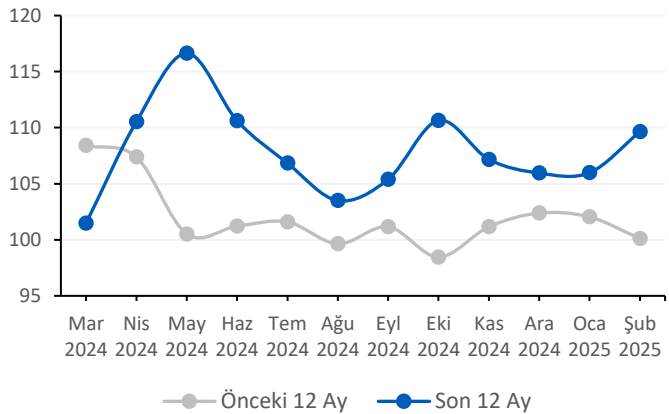

Metal Fiyatları Endeksi

Yıllık: %9,5↑ Aylık: %3,5↑

Metal fiyatları endeksi Şubat ayında bir önceki aya göre %3,5 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise fiyat endeksi değeri %9,5 daha yüksektir. Son 12 aylık dönemde en yüksek endeks değerine 116,6 ile Mayıs 2024 döneminde ulaşılırken, en düşük endeks değeri 101,5 ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Metal Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

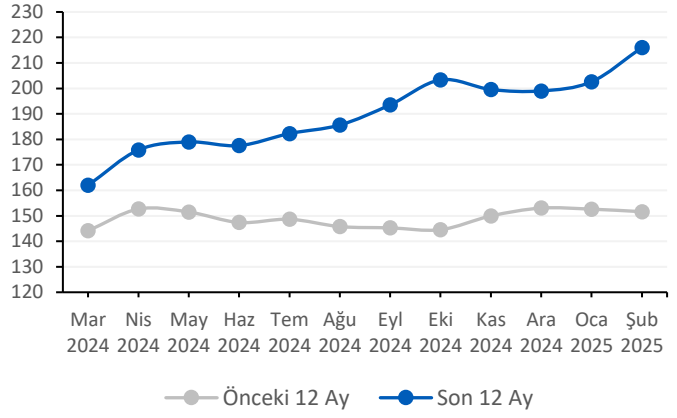

Değerli Metal Fiyatları Endeksi

Yıllık: %42,5 ↑ Aylık: %6,6 ↑

Değerli Metal fiyatları endeksi Şubat ayında bir önceki aya göre %6,6 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise fiyat endeksi değeri %42,5 daha yüksektir. Son 12 aylık dönemde en yüksek endeks değerine 216,1 ile Şubat 2025 döneminde ulaşılırken, en düşük endeks değeri 162 ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Değerli Metal Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

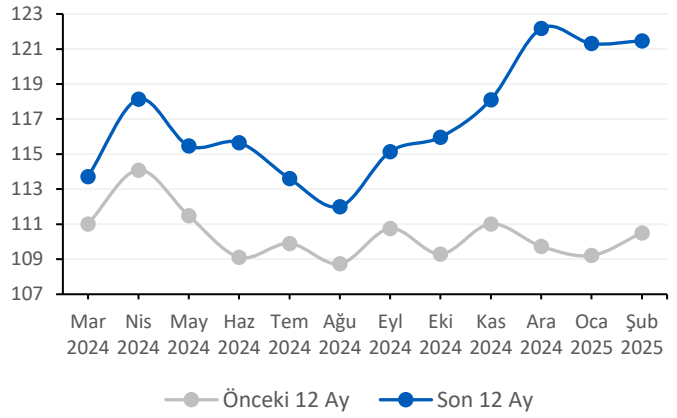

Tarım Fiyatları Endeksi

Yıllık: %9,9 ↑ Aylık: %0,1 ↑

Tarım fiyatları endeksi Şubat 2025 döneminde aylık bazda %0,1 yükselmiştir. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %9,9 daha yüksek seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 122,2 ile Aralık 2024 döneminde ulaşırken, 112 ile Ağustos 2024 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Tarımsal Emtia Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

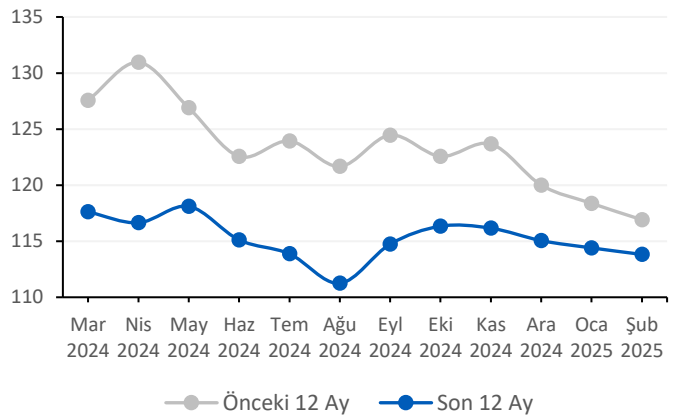

Gıda Fiyatları Endeksi

Yıllık: %2,6 ↓ Aylık: %0,5 ↓

Gıda fiyatları endeksi Şubat 2025 döneminde aylık bazda %0,5 düşmüştür. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %2,6 daha düşük seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 118,1 ile Mayıs 2024 döneminde ulaşırken, 111,2 ile Ağustos 2024 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Gıda Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

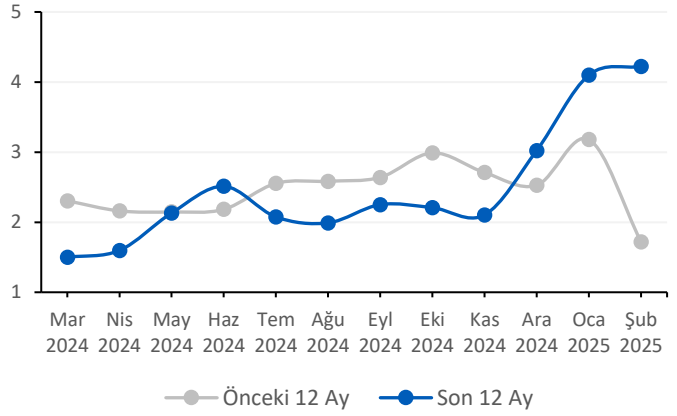

Doğalgaz Fiyatları

Yıllık: %145,3↑ Aylık: %3↑

Doğalgaz fiyatları Şubat ayında bir önceki aya göre %3 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %145,3 daha yüksektir. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 4,2 USD/mmbtu ile Şubat 2025 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 1,5 USD/mmbtu ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Doğalgaz Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/mmbtu)

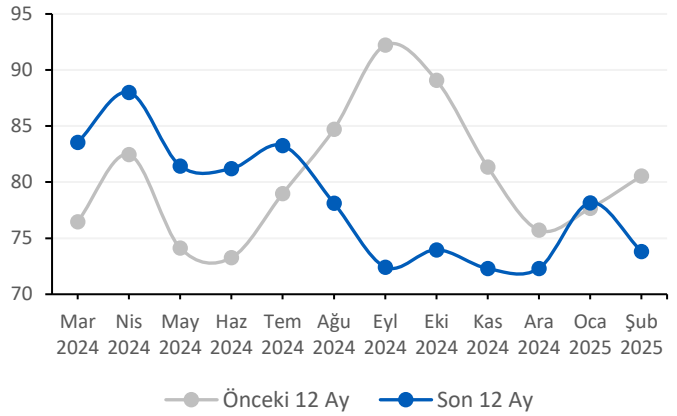

Petrol Fiyatları

Yıllık: %8,4↓ Aylık: %5,6↓

Petrol fiyatları Şubat ayında bir önceki aya göre %5,6 oranında azalmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %8,4 daha düşüktür. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 88 USD/varil ile Nisan 2024 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 72,3 USD/varil ile Kasım 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Petrol Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/varil)

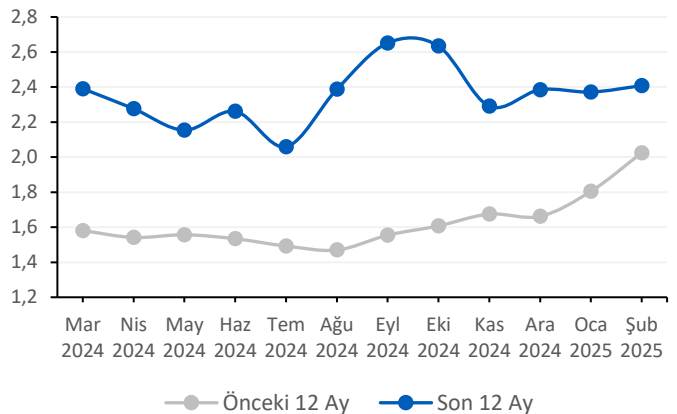

Kauçuk Fiyatları

Yıllık: %18,9↑ Aylık: %1,5↑

Şubat ayında kauçuk fiyatları bir önceki aya göre %1,5 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %18,9 oranında daha yüksekte olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 2,7 USD/kg ile Eylül 2024 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 2,1 USD/kg ile Temmuz 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Kauçuk Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/kg)

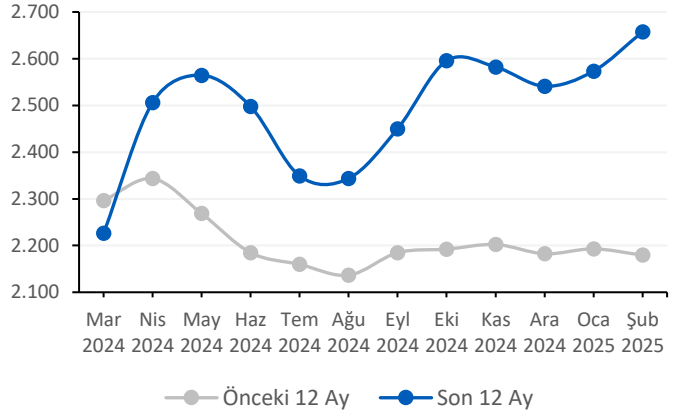

Alüminyum Fiyatları

Yıllık: %21,9↑ Aylık: %3,3↑

Şubat ayında alüminyum fiyatları bir önceki aya göre %3,3 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %21,9 oranında daha yüksekte olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 2657,6 USD/ton ile Şubat 2025 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 2226,2 USD/ton ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Alüminyum Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ton)

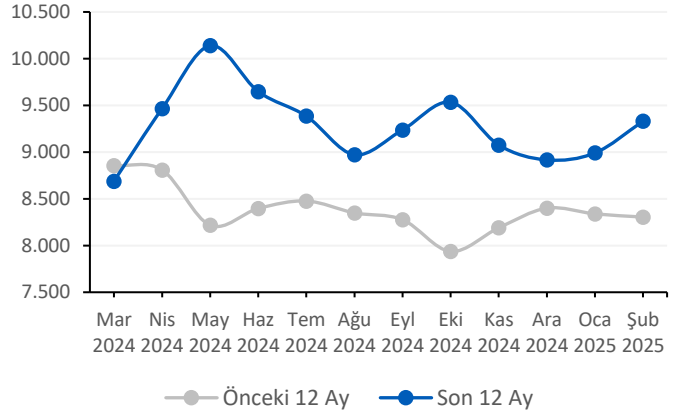

Bakır Fiyatları

Yıllık: %12,3↑ Aylık: %3,8↑

Şubat ayında bakır fiyatları bir önceki aya göre %3,8 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %12,3 oranında daha yüksekte olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 10139,3 USD/ton ile Mayıs 2024 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 8689,1 USD/ton ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Bakır Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ton)

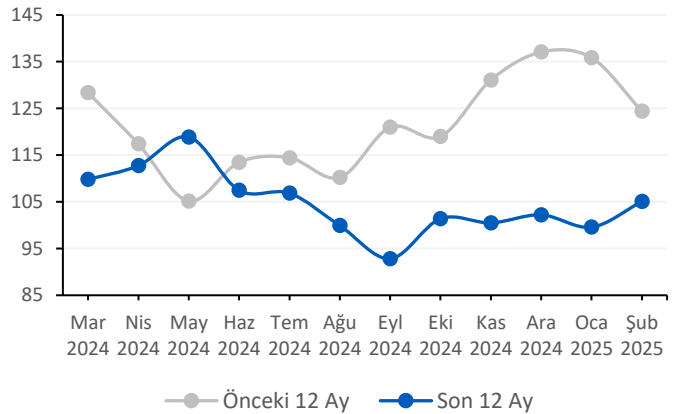

Demir Fiyatları

Yıllık: %15,5↓ Aylık: %5,5↑

Şubat ayında demir fiyatları bir önceki aya göre %5,5 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %15,5 oranında daha düşük olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 118,9 ile USD/kuru metrik ton Mayıs 2024 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 92,8 USD/kuru metrik ton ile Eylül 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Demir Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/kuru ton)

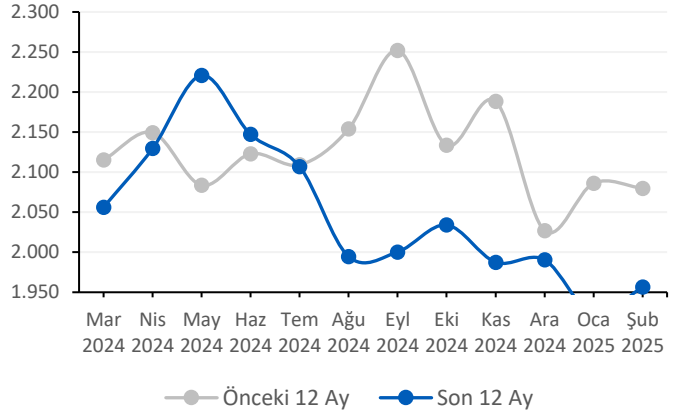
Kurşun Fiyatları

Yıllık: %5,9↓

Aylık: %1,8↑

Kurşun fiyatları Şubat ayında bir önceki aya göre %1,8 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %5,9 daha düşüktür. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 2220,8 USD/ton ile Mayıs 2024 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 1921,4 USD/ton ile Ocak 2025 döneminde gerçekleşmiştir.

Kurşun Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ton)

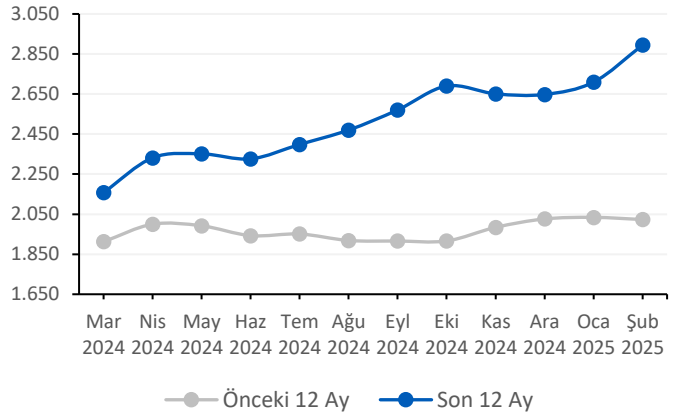
Altın Fiyatları

Yıllık: %43,1↑

Aylık: %6,8↑

Şubat ayında altın fiyatları bir önceki aya göre %6,8 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %43,1 oranında daha yüksekte olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 2894,7 USD/ons ile Şubat 2025 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 2158 USD/ons ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Altın Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ons)

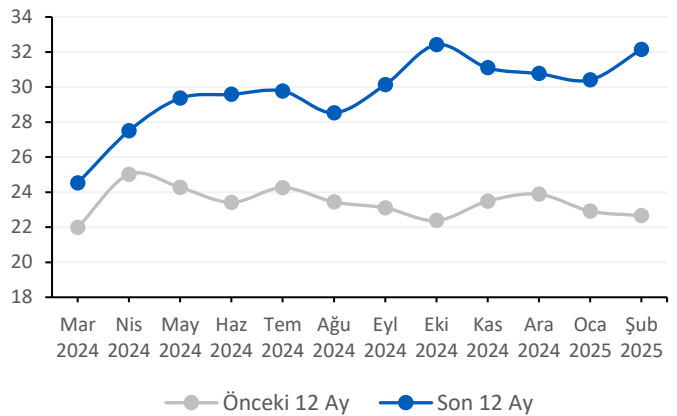
Gümüş Fiyatları

Yıllık: %41,9↑

Aylık: %5,7↑

Şubat ayında gümüş fiyatları bir önceki aya göre %5,7 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %41,9 oranında daha yüksekte olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 32,4 USD/ons ile Ekim 2024 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 24,5 USD/ons ile Mart 2024 döneminde gerçekleşmiştir.

Gümüş Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (USD/ons)

Ana Grup Emtia Endeksleri Değişimleri																		
Emtia Endeksleri	2010 Baz Yıl	2023				2024				Oca.- Şub. 2024 Ort.	Oca.- Şub. 2025 Ort.	Yıllık Ort. Değ.(%)	Şub. 2024	Şub. 2025	Yıllık Değ.(%)	Oca. 2025	Şub. 2025	Aylık Değ.(%)
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4									
Enerji	100	140,5	132,6	143,6	121,8	139,1	140,5	132,6	143,6	101,7	101,4	-0,3	102,2	99,2	-3,0	103,5	99,2	-4,2
Metal	100	163,4	125,4	142,3	128,3	150,5	163,4	125,4	142,3	101,1	107,8	6,7	100,1	109,6	9,5	106,0	109,6	3,5
Değerli Metal	100	167,6	100,6	129,5	114,9	131,8	167,6	100,6	129,5	152,1	209,3	37,6	151,6	216,1	42,5	202,6	216,1	6,6
Tarım	100	138,8	101,5	131,8	112,3	131,1	138,8	101,5	131,8	109,9	121,4	10,5	110,5	121,5	9,9	121,3	121,5	0,1
Gıda	100	111,1	111,5	143,1	112,2	129,5	111,1	111,5	143,1	117,6	114,1	-3,0	116,9	113,8	-2,6	114,4	113,8	-0,5

Kaynak: Dünya Bankası

Temel Emtia Fiyatları Değişimi																		
Değer: ABD Doları		2023				2024				Oca.- Şub. 2024 Ort.	Oca.- Şub. 2025 Ort.	Yıllık Ort. Değ.(%)	Şub. 2024	Şub. 2025	Yıllık Değ.(%)	Oca. 2025	Şub. 2025	Aylık Değ.(%)
Emtia	Birim	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4									
Doğalgaz*	mmBtu	2,7	2,2	2,6	2,7	2,1	2,1	2,1	2,4	2,5	4,2	69,8	1,7	4,2	145	4,1	4,2	3,0
Petrol**	varil	81,4	78,2	86,8	84,0	83,1	84,9	80,2	74,6	79,1	76,0	-3,9	80,5	73,8	-8,4	78,2	73,8	-5,6
Kauçuk	kg	1,61	1,54	1,51	1,65	2,07	2,23	2,37	2,44	1,91	2,39	24,8	2,02	2,41	18,9	2,37	2,41	1,5
Alüminyum	ton	2.405	2.266	2.160	2.192	2.199	2.523	2.381	2.573	2.186	2.616	19,6	2.179	2.658	21,9	2.573	2.658	3,3
Demir	ton	8.944	8.474	8.368	8.176	8.444	9.751	9.198	9.175	8.322	9.161	10,1	8.305	9.331	12,3	8.991	9.331	3,8
Demir	ton	126,1	112,0	115,2	129,0	123,3	113,0	99,9	101,4	130,1	102,3	-21,3	124,4	105,1	-15,5	99,6	105,1	5,5
Kurşun	ton	2.137	2.119	2.172	2.116	2.074	2.166	2.034	2.004	2.083	1.939	-6,9	2.080	1.957	-5,9	1.921	1.957	1,8
Altın	ons	1.888	1.978	1.929	1.976	2.072	2.336	2.480	2.663	2.029	2.802	38,1	2.023	2.895	43,1	2.710	2.895	6,8
Gümüş	ons	22,5	24,2	23,6	23,2	23,4	28,8	29,5	31,4	22,8	31,3	37,3	22,7	32,2	41,9	30,4	32,2	5,7

Kaynak: Dünya Bankası

*Doğalgaz fiyatları için ABD piyasa fiyatları kullanılmaktadır.

**Petrol fiyatları için Brent, WTI ve Dubai ham petrol fiyatlarının ortalaması kullanılmaktadır.

Notlar

- Emtia endeksleri: Ana emtia gruplarındaki fiyat değişimlerini kolayca takip edebilmek amacıyla emtia fiyatlarını belirli yüzdesel ağırlıkta gruplandırarak referans bir yıla göre fiyat seviyesini gösteren endekslerdir.
- Dünya Bankası tarafından emtia fiyatlarına ilişkin veriler <https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets> internet sitesinde yayınlanmakta ve düzenli olarak her ay güncellenmektedir.
- Dünya Bankası veritabanından alınan son aylara ilişkin veriler geçici olup ilerleyen dönemlerde revize edilebilmektedir.
- Ana Grup Emtia Fiyat Endekslerinin hesaplanmasında kullanılan emtialar aşağıda listelenmiştir.
 - Enerji Emtiaları Fiyat endeksi: ham petrol (%84), kömür (%4,7), doğal gaz (%10,8)
 - Tarım Emtiaları Fiyat Endeksi: gıda (%61,7), içecek (%12,9), tarımsal hammadde (%25,4)
 - Gıda Emtiaları Fiyat Endeksi: Tahıl (%28,2), bitki yağları (%40,8), diğer gıdalar (%31,0)
 - Metal Emtialar Fiyat Endeksi: alüminyum (%26,7), bakır (%38,4), demir cevheri (%18,9), kurşun (%1,8), nikel (%8,1), kalay (%2,1), çinko (%4,1)
 - Değerli Metal Emtiaları Fiyat Endeksi: altın (%77,8), gümüş (%18,9), platin (%3,3)
- Endeks hesaplamalarında kullanılan fiyatlar çeşitli uluslararası kaynaklardan sağlanmaktadır. Örnek: doğal gaz fiyatları için Bloomberg, Thomson Reuters, The Wall Street Journal ve Dünya Bankası kaynaklarından "Natural Gas (U.S.), spot price at Henry Hub, Louisiana spot prices" piyasa verileri kullanılmaktadır.
- Aylık fiyatlar haftalık ve günlük fiyatların ortalaması alınarak, dönemsel fiyatlar ise aylık fiyatların ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Avrupa Birliği

Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğu

Avrupa Birliği Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğu (PPWR) 1994 tarihli ambalaj ve Ambalaj Atığı Direktifi'ni modernize ederek ambalaj atıklarını azaltmayı ve döngüsel ekonomiyi güçlendirmeyi hedefleyen bir düzenlemedir.¹⁶ Avrupa Birliği aşırı ambalajlamanın neden olduğu çevresel zorluklarla daha fazla mücadele etmek için bu tüzüğu yürürlüğe koymuştur. Yönetmeliğin ambalaj endüstrisinde sera gazı emisyonlarını, su kullanımını ve çevresel maliyetleri önemli ölçüde azaltması beklenmektedir. Buna paralel olarak tüzüğün geri dönüşüm ve sürdürülebilirlik sektörleri için fırsatlar yaratacağı belirtilmektedir. Avrupa Birliği için daha rekabetçi, sürdürülebilir ve döngüsel ekonomiye doğru önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Avrupa Komisyonu tarafından 30 Kasım 2022'de önerilen taslak, 19 Aralık 2024 tarihinde Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından kabul edilerek 11 Şubat 2025'te AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Genel hükümlerin 18 aylık geçiş süresi sonunda 12 Ağustos 2026'da uygulanması öngörülmektedir. Kısaca direktifin geçmişine bakıldığında 20 Aralık 1994 tarihinde Ambalaj Direktifi yürürlüğe girmiştir. 30 Kasım 2022'de Avrupa Komisyonu Avrupa Birliği'nin Ambalaj ve Ambalaj Atığı kurallarının revizyonunu kabul etmiştir. 11 Şubat 2025 tarihinde ise Tüzük yürürlüğe girmiştir. Tüzüğün hükümlerinin genel uygulama tarihi ise 12 Ağustos 2026 olarak verilmiştir.

Yeni önlemler atık, ikincil ve yeniden kullanılabilir malzemeler için tek bir pazar geliştirmeyi, geri dönüşümü teşvik etmeyi ve birincil kaynaklara olan bağımlılığı azaltmayı amaçlamaktadır. Böylece ambalajlama daha sürdürülebilir olabilecek ve tüketiciler, ambalaj atıklarını daha etkili bir şekilde yeniden kullanabilecek ve ayırabilecekler. Ayrıca çözümlerin üye devletlerin ve işletmelerin özel ihtiyaçlarına göre özelleşebileceği ifade edilmektedir. Böylece kaynak verimliliğinin artması ve malzemelerin döngüsel kullanımının desteklenmesi beklenmektedir.

Tüzük, AB pazarına hangi tür ambalajların girebileceğini, ambalaj atığı yönetimini ve önlemleri düzenlemektedir. Ticari, evsel, endüstriyel ve diğer sektörlerdeki tüm malzemeler ve ambalajlar dahil olmak üzere Avrupa pazarındaki tüm ambalaj ve ambalaj atıklarını kapsamaktadır.

Verilere göre AB'de kullanılan plastiklerin %40'ı ambalajlarda kullanılmaktadır. Deniz çöplerinin de yarısını ambalajların oluşturduğu belirtilmektedir. 2022 yılındaki verilere göre AB içerisinde kişi başına üretilen atık 186,5 kg'dır.¹⁷ Tüzük ile yeniden kullanım ve azaltım yöntemleri ile ambalaj atığının azaltılması; 2030 yılına kadar AB pazarına arz edilen tüm ambalajların geri dönüştürülebilir olması; ambalajlarda geri dönüştürülebilir içerik kullanımının artırılması ve ambalaj üretiminde birincil hammadde kullanımının azaltılması amaçlanmaktadır.

Tüzüğün hedefleri aşığıdaki şekilde sıralanabilmektedir;

- Daha fazla yeniden kullanım ve yeniden doldurma sistemleri dahil olmak üzere ambalaj atıklarını önlemek ve azaltmak,
- 2030 yılına kadar AB pazarındaki tüm ambalajları ekonomik olarak uygulanabilir bir şekilde geri dönüştürülebilir hale getirmek,

¹⁶ European Commission, https://environment.ec.europa.eu/news/new-rules-more-sustainable-and-competitive-packaging-economy-2025-02-11_en

¹⁷ European Commission, https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/packaging-waste_en

- Ambalajlarda geri dönüştürülmüş plastik kullanımını güvenli bir şekilde artırmak,
- Ambalajlarda hammadde kullanımını azaltmak ve 2050 yılına kadar iklim nötr hedeflerine ulaşmada doğru yolda ilerlemek.

Tüzük ürün tasarımıından atık işlemeye kadar tüm ambalaj yaşam döngüsünü kapsayan Avrupa atık kurallarına uygun yeni gereklilikler belirlemektedir. Önlemlerin sera gazı emisyonlarını ve su kullanımını önemli ölçüde azaltması, ambalaj ve ambalaj atıklarının çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini önlemesi ve azaltması beklenmektedir. Yeni kurallar otellerde, restoranlarda 1,5 kg'dan daha az ağırlığı sahip önceden paketlenmiş meyve ve sebzeler, soslar ve şekerlerin ayrı porsiyonları gibi belirli tek kullanımlık plastiklere kısıtlamalar getirmektedir. Ambalajların geri dönüştürülmüş içeriklerinin asgari yüzdesine ilişkin 2030 ve 2040 yılına ilişkin hedefler de tüzük kapsamında belirlenmiştir. Paket servis işletmelerinin müşterilere ek bir ücret ödmeden kendi kaplarını getirmeleri seçeneği sunmaları da tüzük kapsamındaki gerekliliklerdendir.

Tüzük, ambalaj sektöründe köklü değişiklikleri beraberinde getirecektir.¹⁸ 31 Aralık 2025 itibariyle, tüm ambalaj türlerinin ağırlık bazında %65'nin geri dönüştürülmesi hedefleniyor. Ambalaj türüne göre belirlenen oranlar plastik için %50, ahşap için %25, demir içeren metal için %70, alüminyum için %50, cam için %70, kağıt ve karton için %75. 2030 yılından itibaren ise AB pazarına arz edilen tüm ambalajların geri dönüştürülebilir olması zorunlu olacak. Ayrıca 2030 yılı için, ambalaj atığının azaltılmasına yönelik hedefler %5, 2035 için %10 ve 2040 için %15 olarak belirlenmiş durumda.

Tüzükte plastik ambalajlar için plastiğin türüne göre farklılaşan oranda tüketim sonrası plastikten asgari geri dönüştürülmüş içerik zorunluluğu getiriliyor. Buna göre, 1 Ocak 2030 itibariyle veya uygulama mevzuatının yürürlüğe girmesinin ardından 3 yıl sonra PET'ten yapılmış temas hassasiyeti olan plastik ambalaj için asgari geri dönüşüm oranı %30, tek kullanımlık plastik şişe hariç olmak üzere PET harici temas hassasiyeti olan plastik ambalaj için %10, tek kullanımlık plastik şişe için %30, diğer plastik ambalaj için %35 olarak belirlenmiş durumda. Tüketim sonrası plastikten asgari geri dönüştürülmüş içerik zorunluluğu ile ilgili bu oranların 1 Ocak 2040 sonrası yükseltilmesi öngörülüyor.

12 Ağustos 2026 itibariyle tüzüğün genel hükümlerinin uygulanacağını belirtmiştim ancak tüzüğün uygulanmasına yönelik farklı tarihler de bulunuyor. Örneğin plastik ile ilgili kurallar gibi tüzüğün bazı hükümleri 2030'da, geri dönüşüm hedefleri ise 2035'te uygulanmaya başlayacak. Tüzüğün hem çevresel hem de ekonomik etkilerinin olması bekleniyor. Üye devletlerin toplama, ayıklama ve geri dönüşüm altyapılarını geliştirmesi gerekecek. İşletmeler için başlangıçta yeni teknolojilere yatırım gibi uyum maliyetleri artsa da geri dönüşüm sektöründe ve sürdürülebilir ambalaj üretiminde yeni iş fırsatları ortaya çıkabilir. Öte yandan küçük işletmeler, maliyet ve teknik kapasite eksikliği nedeniyle zorlanabilir. Üçüncü ülkelerden ithalatta denetimlerin artırılması uluslararası ticarete uyum sorunları yaratabilir.

AB'ye ihracat yapan Türk firmaların özellikle de gıda, tekstil ve otomotiv sektörlerinin ambalajlarını tüzük standartlarına göre yeniden tasarlaması gerekebilir. Örneğin, 2030'dan itibaren geri dönüştürülebilir olmayan ambalajların AB pazarına girişi mümkün olmayacak. Ancak bu, Türkiye için bir fırsat da sunabilir. Sürdürülebilir ambalaj üretimi ile AB pazarında rekabet avantajı elde edilebilir. Türkiye'nin mevcut geri dönüşüm altyapısının güçlendirilmesi de bu süreçte kritik olacak.

¹⁸ Ticaret Bakanlığı Ambalaj ve Ambalaj Atığı Tüzüğü Bilgi Notu [↗](#)

AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması Değişiklik  nerisi

Avrupa Birliği son zamanlarda genel olarak düzenleyici çerçevenin basitleştirilmesine ve düzenleyici yükün azaltılmasına yönelik adımlar atmaktadır. Mart 2023'te Avrupa Komisyonu politika hedeflerini zayıflatmadan şirketler ve kamu yönetimleri üzerindeki raporlama yükünü %25 azaltma hedefini açıklamıştır.¹⁹ Avrupa Merkez Bankası'nın eski başkanı olarak görev yapan Mario Draghi Eylül 2024'te Avrupa'nın rekabet gücünü yeniden kazanmasına yönelik öneriler sunduğu raporunda Avrupa'nın kuralların basitleştirilmesi gerektiğinin altını çizmiştir.²⁰

Avrupa Komisyonu beş yıl boyunca çalışmalara yön verecek Avrupa ekonomisini yeniden canlandırmak için öncelikli eylemleri sıralayan AB Rekabetçilik Pusulasını 29 Ocak'ta yayınlamıştır. Düzenleyici yükün Avrupa'nın rekabet gücünü frenler hale geldiğini belirten Rekabetçilik Pusulasında, kararlaştırılan politika hedeflerine en basit, en etkili ve en az yük getiren şekilde ulaşmak için basitleştirme yapılacağı vurgulanmıştır. Düzenleyici yükün tüm şirketler için en az %25, KOBİ'ler için ise %35 oranında azaltmayı hedeflediğini duyurmuştur.²¹

Avrupa Komisyonu şubat ayında yayınladığı "Daha Basit ve Hızlı Avrupa" tebliği ile AB yasalarını daha açık, verimli ve uygulanabilir hale getirmeye yönelik yeni bir yaklaşımı benimsediğini belirtmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan Komisyonun ilk çalışma programı, bürokrasiyi azaltmaya ve kuralları sadeleştirmeye yönelik 11 temel öneri içeren kapsamlı bir basitleştirme girişimine odaklanmaktadır.²²

Söz konusu sadeleştirme atılımı kapsamında 26 şubatta Avrupa Komisyonu iki basitleştirme paketi yayımlamıştır.²³ Paket SKDM raporlamalarının basitleştirilmesine yönelik yeni tüzük taslağını da barındırmaktadır.²⁴ Taslak ile KOBİ seviyesindeki paydaşların raporlama sürecinde yaşadığı sorunların aşılması, SKDM Tüzüğünün  evresel hedeflerin korunmasına zarar vermeden daha az maliyetli bir hale getirilmesi, veri temini ve hesaplamalarının kolaylaştırılması amaçlanmaktadır.

Taslak değişikliklerde yıllık 50 tonluk SKDM mal ithalatının SKDM yükümlülüklerinden muaf olması ve eşiğin sürekli olarak gözden geçirilmesi teklif edilmektedir. Bu yeni eşiğ ile SKDM kapsamında olan mal ithalatçılarının yaklaşık %90'ı raporlamadan muaf tutulacaktır. Bununla beraber, kalan ithalatçıların SKDM kapsamındaki malların gömülü emisyonlarının yaklaşık %99'unu kapsayacağı belirtilmektedir. Gömülü emisyon doğrulamasının yalnızca gerçek değerler için yapılması, ilgili girdilerin (precursor) gömülü emisyonlarının hesaplamasının tadili,  eyreklik SKDM sertifikası beyan gerekliliğinin yılın başından itibaren ithal ettiği tüm mallardaki gömülü emisyonların %80'inden %50'sine d ş r lmesi, SKDM kayıt sistemine akredite denet ilerin ve ana şirketlerin erişebilmesi de değişiklik  nerileri arasında yer almaktadır.

¹⁹ European Commission (16 Mart 2023) Long-term competitiveness of the EU: looking beyond 2030, COM(2023) 168 final [ ](#)

²⁰ Mario Draghi (Eylül 2024) The Future of European Competitiveness [ ](#)

²¹ European Commission (29 Ocak 2025) A Competitiveness Compass for the EU [ ](#)

²² European Commission (2025) A simpler and faster Europe: Communication on implementation and simplification [ ](#)

²³ European Commission (26 şubat 2025) Questions and answers on simplification omnibus I and II [ ](#)

²⁴ Proposal for Regulation of the European Parliament and of the Council Amending Regulation (EU) 2023/956 as Regards Simplifying And Strengthening the Carbon Border Adjustment Mechanism [ ](#)

Kalsine edilmemiş kaolin killerinin SKDM ürün kapsamından çıkarılması; elektriğin gömülü emisyonları hesaplamasında yalnızca karbondioksit emisyonların dikkate alınması; bir takvim yılı içinde satın alınan SKDM sertifikalarının sayısı o takvim yılı içinde SKDM yükümlülüklerini yerine getirmek için gereken toplam sertifika sayısı ile sınırlandırılması; yetkililerin SKDM beyan sahibinin özel durumlarını dikkate alarak ceza miktarlarını azaltabilmesi; SKDM sertifikalarının satış başlangıç tarihinin Şubat 2027 olması; emisyon doğrulama kurallarını, gömülü emisyonları doğrulama yükümlülüğünün yalnızca gerçek değerler için geçerli olması öneriler arasında yer almaktadır.²⁵

Taslakta üçüncü ülkede fiilen karbon fiyatı ödenmiş olması halinde yetkilendirilmiş SKDM beyan sahibinin beyan edilen gömülü emisyonlar için teslim etmesi gereken SKDM sertifikalarında azaltım talep edilebileceği; ilgili ülkedeki karbon fiyatını düşürebilecek vergi iadesi veya diğer telafi mekanizmalarının dikkate alınacağı belirtilmiştir. SKDM beyan sahibinin beyan edilen gömülü emisyonların üçüncü bir ülkede bir karbon fiyatına tabi tutulduğunu ve bu fiyatın fiilen ödendiğini gösteren belgeleri kaydetmesi gerektiği; ilgili mevzuata yapılan referansların muhafaza edilmesi gerektiği; söz konusu belgelerde yer alan bilgilerin yetkilendirilmiş SKDM beyan sahibi ile üçüncü ülke yetkililerinden bağımsız bir kişi tarafından onaylanması gerektiği eklenmiştir.

Hukuki sorumluluk yetkili SKDM beyan sahiplerinde kalması kaydıyla, beyan gerekliliklerini üçüncü taraflara devredebilecekleri; gerekli delegasyon ve erişimin sağlanması için söz konusu üçüncü tarafın belirli teknik gereklilikleri yerine getirmesi gerektiği eklenmiştir. Söz konusu gereklilikler arasında AB üyesi bir devlette kurulmuş olma ve Ekonomik Operatör Kayıt ve Kimlik (Economic Operators Registration and Identification number – EORI) numarasına sahip olma bulunmaktadır.

Taslakta SKDM kapsamına dahil edilen bazı alüminyum ve çelik ürünlerinin gömülü emisyonlarını özellikle girdi (precursor) hammaddelerinin gömülü emisyonlarının belirlediği; söz konusu malların üretiminde ortaya çıkan emisyonların görece düşük olduğu; genellikle AB Emisyon Ticareti Sistemi (ETS) kapsamına alınmayan ayrı tesislerde yapılan nihai işlemlerden oluştuğu hususlarına değinilmiştir. Söz konusu üretim süreçlerinin gömülü emisyonlarının, emisyon hesaplaması sistem sınırlarının dışına çıkarılması gerektiği; girdiler (precursor) AB ETS'nin uygulandığı veya ETS'lerinin tamamen AB ETS'sin bağlı olduğu ülkelerde üretildiğinde bu karmaşık malların gömülü emisyonlarının hesaplanmasında söz konusu girdilerin gömülü emisyonlarının dikkate alınmasına gerek olmadığı belirtilmektedir.

²⁵ European Commission (26 Şubat 2025) Questions and answers on simplification omnibus I and II [↗](#)

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini ölçmeye yönelik muhtelif çalışmalar yapılmaktadır. *The Economist* dergisinin yayınladığı cam tavan endeksi 29 ülkenin üye olduğu OECD genelinde kadınların çalışma koşullarını karşılaştırmaktadır. İş gücüne katılım ve maaşlardan ücretli ebeveyn izni ve siyasi temsile kadar on farklı ölçüte dayanan endeks geniş kapsamlı ancak kusursuz olmayan bir genel görünüm sunmaktadır. 2024 yılı *The Economist* cam tavan endeksinde İsveç birinci sırada yer alarak İzlanda'nın iki yıllık liderlik serisine son vermiştir. Kuzey Avrupa ülkeleri toplumsal cinsiyet eşitliği ve çalışan ebeveynleri destekleyen politikaları sayesinde 13 yıldır yayımlanan bu endekste iyi bir performans sergilemektedir. En büyük ilerlemeyi kaydeden ülke ise sekiz basamak yükselerek beşinci sıraya çıkan Yeni Zelanda olmuştur. Söz konusu endekse göre kadınlar hala cam tavanı aşmakta zorlansa da çoğu ülkede en azından olumlu yönde bir değişim gözlemlenmektedir.²⁶

Dünya Ekonomik Forumunun (World Economic Forum) hazırladığı Küresel Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi ise toplumsal cinsiyet eşitliğinin mevcut durumunu ve gelişimini ekonomik katılım ve fırsatlar, eğitim seviyesi, sağlık ve yaşam, siyasal güçlenme olmak üzere dört temel boyutta değerlendirmektedir. 2006 yılında başlatılan endeks ülkelerin bu eşitsizlikleri zaman içinde kapatma çabalarını izleyen uzun soluklu endeks olma özelliğini taşımaktadır. 2024'te 18. kez yayımlanan Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi 146 ekonomide toplumsal cinsiyet eşitliğini değerlendirerek dünya ekonomilerinin üçte ikisinde yaşanan gelişmelere dair bir analiz zemini sunmaktadır. Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi, 0-100 ölçeğinde puanlama yaparak toplumsal cinsiyet eşitliğine ulaşma sürecinde kat edilen mesafeyi (yani kapatılan cinsiyet eşitsizliği yüzdesini) ölçmektedir. Her bir gösterge için toplumsal cinsiyet eşitliği (eşitlik puanı), kadınlar için gösterge değerinin erkekler için gösterge değerine oranı olarak hesaplanmakta olup 1 eşitlik puanı tam eşitliği göstermektedir. Çalışmada toplumsal cinsiyet eşitsizliği, tam eşitlikten uzaklık olarak tanımlanmaktadır.²⁷

2024 yılı itibarıyla bu endekse dahil edilen 146 ülke genelinde küresel cinsiyet eşitsizliğinin %68,5'i kapatılmış durumdadır. Geçen yılın endeksinde yer alan 143 ülkelik sabit örneklem ile karşılaştırıldığında küresel cinsiyet eşitsizliği %68,5'ten %68,6'ya çıkarak 0,1 yüzde puanlık bir iyileşme göstermiştir. Benzer şekilde 2006'dan 2024'e kadar sürekli olarak kapsanan 101 ülke dikkate alındığında da eşitsizlik 0,1 puan iyileşerek %68,6'ya ulaşmıştır. Son yayımlanan endeksten bu yana anlamlı ve yaygın bir değişikliğin olmaması, eşitliğe ulaşma hızının yavaşladığını göstermektedir. Dünya Ekonomik Forum toplumsal cinsiyette tam eşitliğe ulaşmak 134 yıl alacağını öngörmektedir. Bu ise 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Amacından yaklaşık beş nesil sonrasına tekabül etmektedir. 2024 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi hiçbir ülkenin tam cinsiyet eşitliğine ulaşmamış olmasına rağmen, bu çalışmaya dahil edilen ekonomilerin %97'sinin, 2006'daki %85'e kıyasla eşitsizliklerinin %60'ından fazlasını kapattığını göstermektedir.

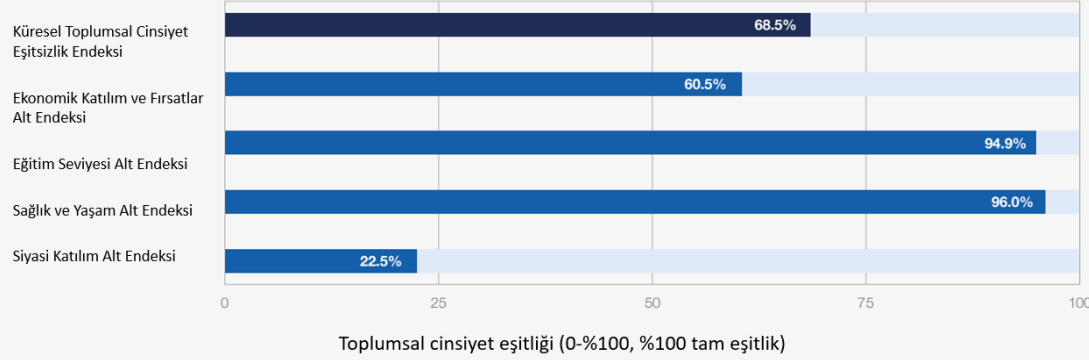
On beş yıldır endekse liderlik eden İzlanda (%93,5) bir kez daha birinci sırada yer almaktadır. Endekste toplumsal cinsiyet eşitsizliğini %90'dan fazla kapatan tek ekonomi olmaya devam etmektedir. İlk 10'daki diğer 9 ekonomiden 8'i, eşitsizliklerinin %80'inden fazlasını kapatmıştır. Avrupa ekonomileri küresel ilk 10'da yedi sıra ile temsil edilmektedir. İzlanda'nın yanı sıra bu ekonomiler Finlandiya (%87,5), Norveç (%87,5), İsveç (%81,6), Almanya (%81), İrlanda (%80,2) ve İspanya (%79,7) olarak sıralanmıştır. Kalan üç sırada Asya ve Pasifik Bölgesi'nden Yeni Zelanda (%83,5), Latin Amerika

²⁶ The Economist (5 Mart 2025) The best places to be a working woman in 2025 [7](#)

²⁷ World Economic Forum (Haziran 2024) Global Gender Gap 2024 [7](#)

ve Karayipler'den Nikaragua (%81,1) ve Sahra Altı Afrika'dan Namibya (%80,5) yer almaktadır. Litvanya (%79,3) ve Belçika (%79,3) ilk 10'dan çıkarken, İspanya ve İrlanda sırasıyla 8 ve 2 basamak yükselerek 2024'te en yüksek performans gösteren ülkeler arasında yer almıştır.

Alt Endekslere Göre Toplumsal Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi Günümüze kadar kapanan toplumsal cinsiyet eşitsizlik oranı, 2024

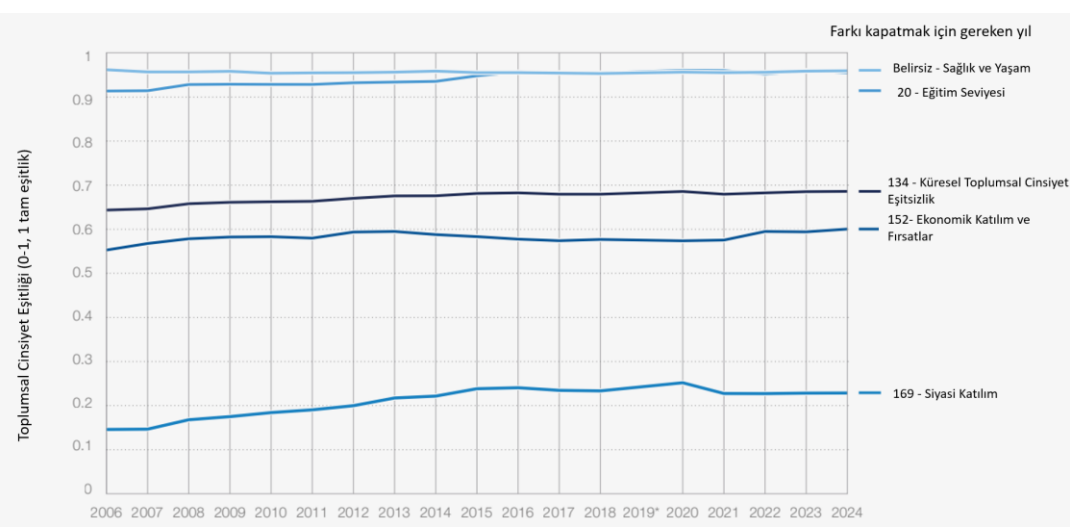

Kaynak: World Economic Forum, Global Gender Gap Index 2024

Not: 146 ülkenin nüfus ağırlıklı ortalamalarıdır. Yüzdelere şu ana kadar kapanan cinsiyet eşitsizliği oranını göstermektedir.

2024 endeksinde yer alan 146 ekonominin nüfusa göre ortalaması alındığında sağlık ve yaşamda toplumsal cinsiyet eşitsizliği %96, eğitim seviyesinde toplumsal cinsiyet eşitsizliği %94,9, ekonomik katılım ve fırsatlar konusundaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği %60,5, ve siyasi katılımdaki toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin %22,5 oranında kapandığı belirtilmektedir. 2006'dan bu yana alt endeksler farklı hızlarla değişim göstermiştir. Genel olarak en büyük değişim siyasi katılım alanında olmuştur. Endeksin son 18 edisyonu boyunca bu konuda eşitlik toplamda 8,3 yüzde puan artarak %22,8'e ulaşmıştır. Ekonomik katılım ve fırsatlar ile eğitim seviyesinde sırasıyla 4,8 ve 4,2 yüzde puanlık artış sağlanmıştır. Sağlık ve yaşamda toplumsal cinsiyet eşitsizliği ise 2006'dan bu yana 0,2 puan düşüş göstermiştir. Her bir alt endeksin gelişen hızı, eşitliğe ulaşma sürelerini etkilemektedir. Bu yılki sonuçlarla eğitim seviyesinde eşitliğe ulaşma süresi 20 yıla (+4 yıl) ve siyasi katılım 169 yıla (+7 yıl) uzamışken, ekonomik katılım ve fırsatlar için bu süre 152 yıla (-17 yıl) gerilemiştir. Sağlık ve yaşamda toplumsal cinsiyet eşitsizliğini kapatma süresi ise belirsizliğini korumaktadır.

Küresel Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi ve alt endekslerin zaman içindeki gelişimi Puanlardaki değişim, 2006-2024

Kaynak: World Economic Forum, Global Gender Gap Index 2024

Not: Küresel Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nin on dördüncü edisyonunun sonuçları Aralık 2019'da yayımlanan raporda sunulmuştur. 2019 yılına ait karşılık gelen bir edisyon bulunmamaktadır.

Küresel
ölçekte

kapatılması gereken en büyük ikinci toplumsal cinsiyet farkı ekonomik katılım ve fırsatlar alanında görülmektedir. 2024 endeksine dahil edilen ülkelerin puan dağılımı ekonomiye katılımda toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda tek tip bir ilerleme kaydedilmediğini göstermektedir. Örneklemin yaklaşık %24'ü, bu alt endeks için ağırlıklı küresel ortalamanın altında bir puana sahiptir. Son endekste ekonomik katılım ve fırsatlar alt endeksinde en düşük skor %31,1 (Bangladeş) olarak raporlanırken, en yüksek skor %87,4 (Liberya) olmuştur.

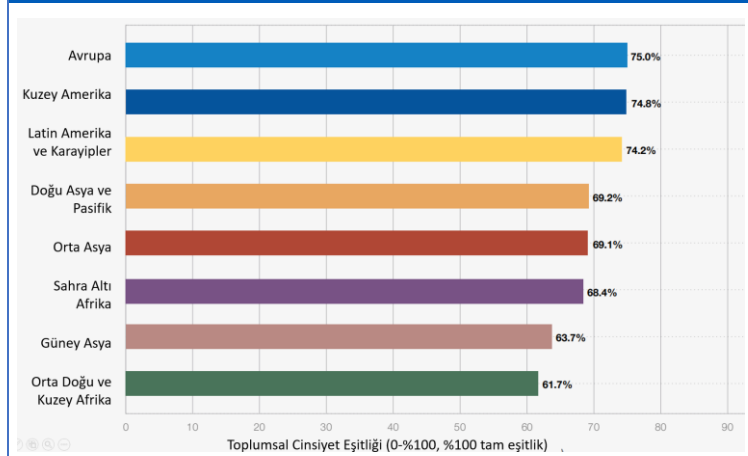
Eğitim seviyesi alt endeksine ilişkin toplumsal cinsiyet eşitliği puanlarının dağılımı, genel performansın güçlü olduğunu gösterse de bazı ülkeler hala tam eşitliğin gerisinde kalmaktadır. Tamamı Sahra Altı Afrika bölgesinde yer alan altı ekonominin puanı %80'in altında seyretmiştir. Bu grupta en düşük puan %66,7 ile Çad tarafından kaydedilmiştir. Buna karşılık örneklemdaki ülkelerin 33'ü (%22,6) tam eşitlik skoru olan %100'e ulaşmayı başarmıştır.

Sağlık ve yaşam alt endeksinde ülkelerin performansı genellikle güçlü olup eşitliğe yakın bir seviyede kümelenmektedir. Bu alt endeks iki göstergenin yavaş ilerlemesi nedeniyle 18 edisyon boyunca nispeten istikrarlı kalmıştır. Bir önceki edisyonla karşılaştırıldığında yalnızca 19 ülkenin bu alt endekste puan değişikliği yaşadığı görülmektedir. Bunlardan üçü (Sırbistan, İspanya ve Malta) negatif yönde değişim kaydederken geri kalan ülkelerde iyileşme gözlemlenmiştir. Çin, Azerbaycan ve Ermenistan, +0,2 yüzde puanın üzerinde artış bildirmiştir. Benzer şekilde Arnavutluk ve Karadağ da +0,1 yüzde puanın üzerinde bir artış kaydetmiştir.

Genel olarak siyasi katılım alt endeksinde küresel ortalama toplumsal cinsiyet eşitliği skoru %22,5 ile en düşük seviyede olup aynı zamanda en geniş puan dağılımına sahiptir. Geçmiş yıllarda bu alt endekste hızlı bir ilerleme kaydedilmiş olsa da bu yılki edisyonda yer alan 146 ülkenin %52'si küresel ağırlıklı ortalamanın altında kalmaktadır. Örneklemden yalnızca 12 ülke %50'nin üzerinde bir eşitlik skoruna ulaşmıştır. Bunlar sırasıyla İzlanda (%97,2), Norveç (%74,6), Finlandiya (%73,4), Yeni Zelanda (%63,1), Nikaragua (%62,6), Almanya (%60,4), Bangladeş (%54,3), Mozambik (%54,2), Güney Afrika (%51,3), İrlanda (%50,7), İsveç (%50,6) ve Şili (%50,2)'dir. Bu alt endekste yüksek puan alan ülkelerin çoğu, bakanlık düzeyinde kadın temsili açısından tam eşitliğe yakın skorlara sahiptir. Ancak Bangladeş (%9) ve İrlanda (%40) bu konuda istisna oluşturmaktadır. Öte yandan parlamentodaki kadın temsiliinde bu ülkelerin %79'un üzerinde bir orana ulaştığı görülmektedir.

Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu 2024, ülkeleri Orta Asya, Doğu Asya ve Pasifik, Avrupa, Latin Amerika ve Karayipler, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Kuzey Amerika, Güney Asya ve Sahra Altı Afrika olmak üzere sekiz bölgeye ayırmaktadır. Bu bölgesel gruplandırma Dünya Ekonomik Forumu tarafından yayımlanan raporlarla tutarlılığı sağlamak amacıyla bu yıl revize edilmiştir. Bölgelere toplumsal cinsiyet eşitlik puanları genel olarak üç kümede ele alınmaktadır. İlk küme toplumsal cinsiyet eşitlik farkının yaklaşık dörtte üçünü kapatmış olan üç bölgeden oluşmaktadır: Avrupa (%75) en yüksek skora sahipken Kuzey Amerika (%74,8) ve Latin Amerika ve Karayipler (%74,2) onu yakından takip etmektedir. İkinci küme %70'in hemen altında skor alan üç bölgeyi içermektedir: Doğu Asya ve Pasifik (%69,2), Orta Asya (%69,1) ve Sahra Altı Afrika (%68,4). Son küme ise toplumsal cinsiyet eşitlik farkının yaklaşık üçte ikisini kapatmış olan iki bölgeden oluşmaktadır: Güney Asya (%63,7) ve Orta Doğu ile Kuzey Afrika (%61,7).

Bölgelere göre kapanan toplumsal cinsiyet eşitsizliği

Kaynak: World Economic Forum, Global Gender Gap Index 2024

Not: 146 ülkenin nüfus ağırlıklı ortalamasıdır.

Aşağıdaki tablo toplumsal cinsiyet eşitsizliğini bölgelere göre alt endeksler bazında göstermektedir. Eğitim seviyesi, sağlık ve yaşam alanlarında tüm bölgeler toplumsal cinsiyet eşitsizliğini kapatma konusunda daha yüksek puan almıştır. Öte yandan siyasi katılım alt endeksi, en düşük toplumsal cinsiyet eşitliği seviyesine sahip olmuştur. Ayrıca bölgelere göre önemli farklılıklar göstermiştir. Ekonomik katılım ve fırsatlar konusunda da bölgeler arasında ciddi fark gözlemlenmektedir. En yüksek puanı alan Kuzey Amerika (%76,3) ile en düşük puanı alan Güney Asya (%38,8) arasındaki fark 37,5 yüzde puanına ulaşmaktadır. Bu da ekonomik eşitliğe ulaşma yolunda bölgesel farklılıkların belirgin olduğunu göstermektedir.

Bölgelere göre toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin alt endeksleri, 2024					
	Küresel Toplumsal Cinsiyet Eşitsizlik Endeksi	Alt Endeksler			
		Ekonomik Katılım ve Fırsatlar	Eğitim Seviyesi	Sağlık ve Yaşam	Siyasi Katılım
Orta Asya	69.1%	66.8%	98.7%	96.4%	14.6%
Doğu Asya ve Pasifik	69.2%	71.8%	95.3%	95.0%	14.6%
Avrupa	75.0%	68.0%	99.5%	97.0%	35.7%
Latin Amerika ve Karayipler	74.2%	65.7%	99.5%	97.6%	34.0%
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	61.7%	42.7%	96.8%	96.4%	10.8%
Kuzey Amerika	74.8%	76.3%	100.0%	96.9%	26.0%
Güney Asya	63.7%	38.8%	94.5%	95.4%	26.0%
Sahra Altı Afrika	68.4%	67.4%	86.7%	97.2%	22.4%
	68.5%	60.5%	94.9%	96.0%	22.5%

Toplumsal cinsiyet eşitliği 0% 50% 100%

Kaynak: World Economic Forum, Global Gender Gap Index 2024

Not: 146 ülkenin nüfus ağırlıklı ortalamasıdır. Yüzdelere, şu ana kadar kapanan toplumsal cinsiyet fark oranını göstermektedir.